

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WĘGIERSKA GÓRKA ZA LATA 2019–2024

Węgierska Górka, 2025

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10

tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98

www.eko-precyzja.eu

biuro@eko-precyzja.eu

eko-precyzja

Spis treści

1. Wstęp.....	4
1.1. Podstawa prawna	4
1.2. Okres sprawozdawczy	4
1.3. Źródła danych	4
1.4. Autorzy sprawozdania.....	4
1.5. Zakres opracowania.....	4
2. Charakterystyka gminy	5
2.1. Położenie	5
2.2. Demografia	6
2.3. Warunki klimatyczne	8
2.4. Wody	8
2.4.1. Wody powierzchniowe	8
2.4.2. Wody podziemne.....	9
2.5. Formy ochrony przyrody	11
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Węgierska Górka	18
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	48
5. Ocena systemu monitoringu	48
5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	54
5.2. Zagrożenia hałasem	58
5.3. Pola elektromagnetyczne	61
5.4. Gospodarka wodno-ściekowa	61
5.5. Gleby	63
5.6. Gospodarka odpadami komunalnymi	67
6. Podsumowanie	70
Spis tabel.....	72
Spis rysunków.....	72

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Obowiązek wykonania raportów z realizacji programów ochrony środowiska wynika z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r., poz. 647), które mówią, że z wykonania programów organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy oraz po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw klimatu, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Gminne Programy ochrony środowiska tworzone są w celu realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu gminnym. Ich realizacja powinna prowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewnienia skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie zadań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport sporządzono na podstawie zadań wskazanych w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Węgierska Górka na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* przyjętym Uchwałą nr IV/35/2019 Rady Gminy Węgierska Górka z dnia 21 lutego 2019 r. Obejmuje on okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2024 r.

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z Urzędu Gminy Węgierska Górka (sprawozdania z wykonania budżetów, Raporty o stanie Gminy oraz informacje z poszczególnych Wydziałów), Starostwa Powiatowego w Żywcu, Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach, Nadleśnictwa Węgierska Górka, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

1.4. Autorzy sprawozdania

Autorami sprawozdania są pracownicy Zakładu Analiz Środowiskowych Eko-Precyzja, w składzie: mgr Paweł Czupryn oraz mgr Adam Gawron.

1.5. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka gminy Węgierska Górka,
- Zakres realizacji Programu,
- Ocena realizacji Programu,

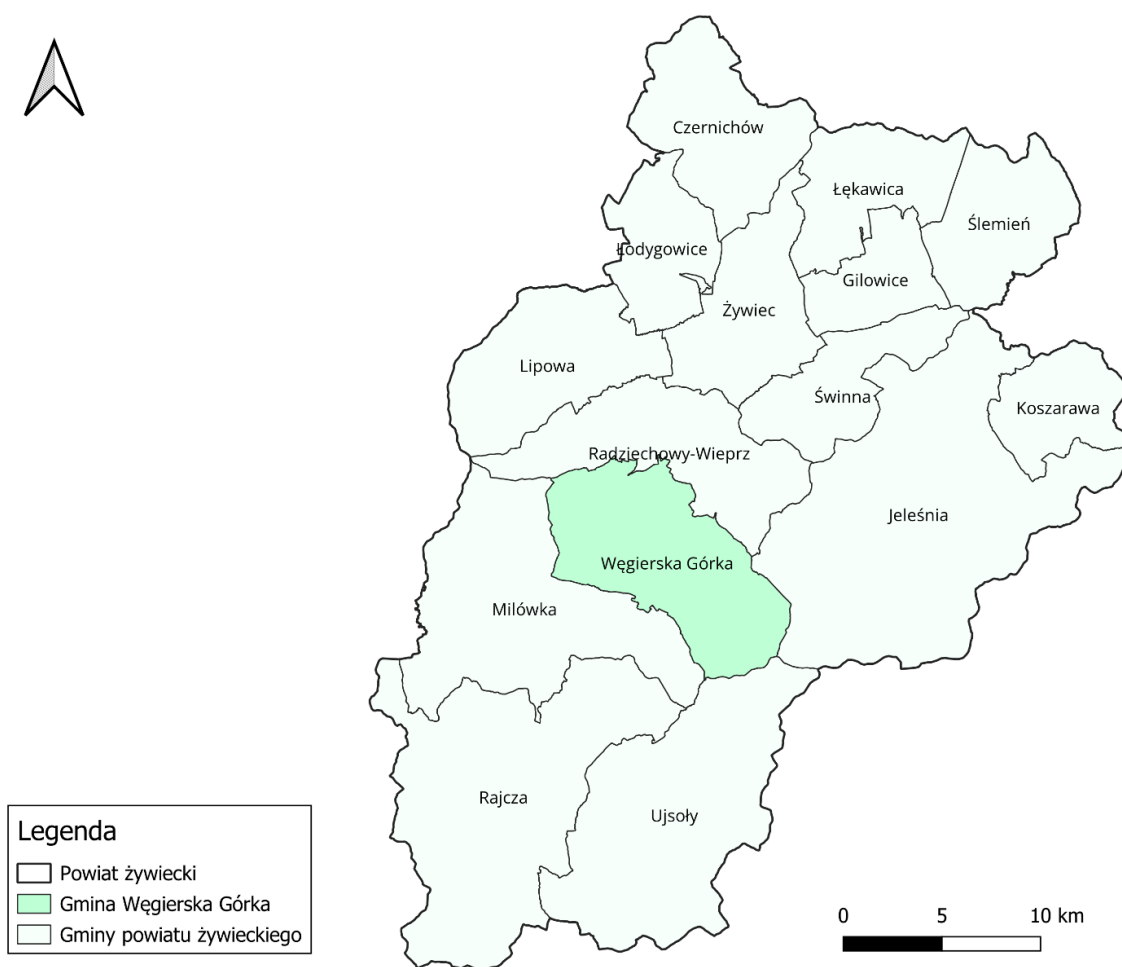
- Ocena systemu monitoringu,
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

Węgierska Górka jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa śląskiego, w powiecie żywieckim. Od strony północnej i północno-wschodniej graniczy z gminą Radziechowy-Wieprz, od strony wschodniej z gminą Jeleśnia, od południa z gminą Ujszoły, natomiast od zachodu i południowego zachodu z gminą Milówka. Powierzchnia gminy wynosi 77 km².

Rysunek 1. Gmina Węgierska Górka na tle powiatu żywieckiego

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

W skład gminy wchodzi 4 miejscowości: Cięcina, Cisiec, Węgierska Górka i Żabnica.

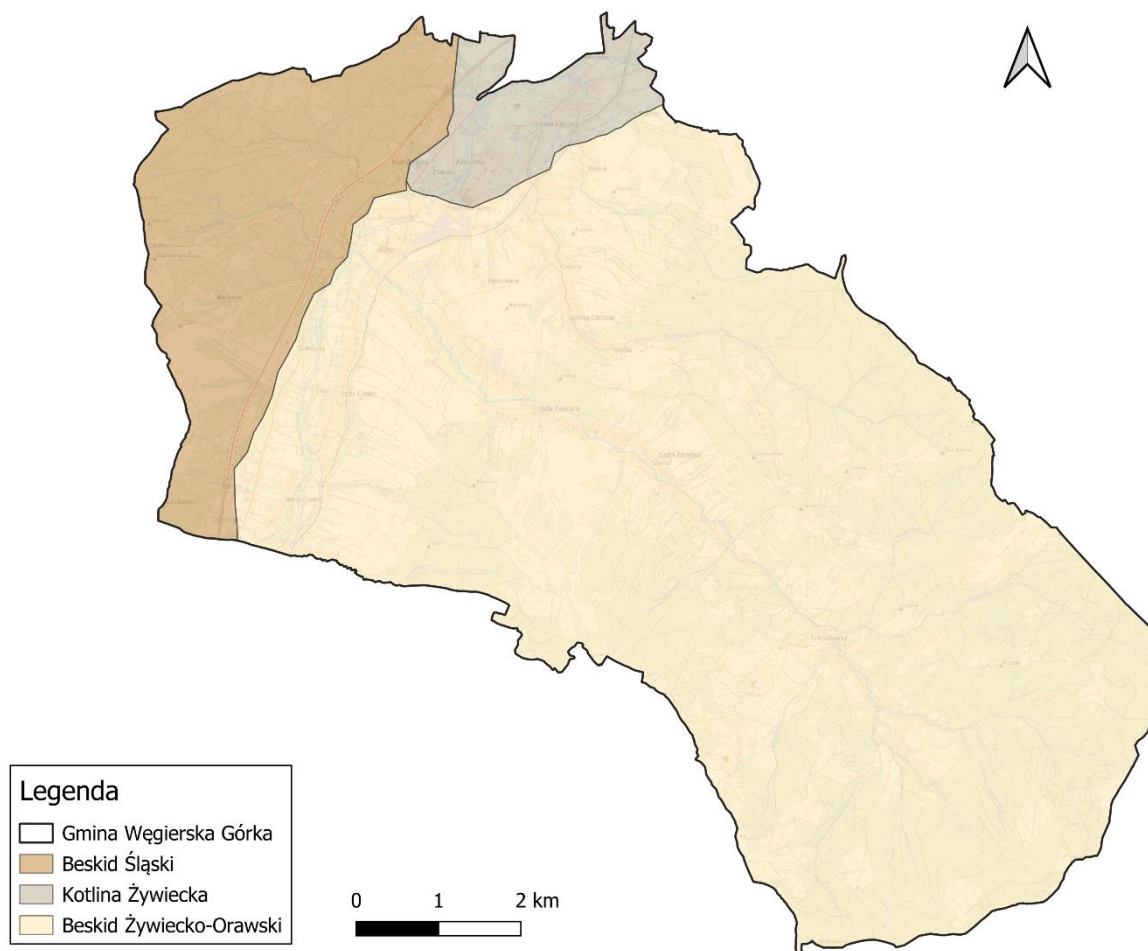
Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski gmina Węgierska Górka leży w obrębie:

1. Megaregion Region Karpacki

- Prowincja Karpaty Zachodnie
 - Podprowincja Zewnętrzne Karpaty Zachodnie
 - Makroregion Beskidy Zachodnie

- Mezuregion Beskid Śląski
- Mezuregion Kotlina Żywiecka,
- Mezuregion Beskid Żywiecko-Orawski¹

Rysunek 2. Podział fizycznogeograficzny gminy Węgierska Górka

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznych

2.2. Demografia

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2024 r. gminę Węgierska Górka zamieszkiwało 14 275 osób, z czego 7 008 stanowili mężczyźni, natomiast 7 267 kobiety. Gęstość zaludnienia wynosiła 186,6 os./km².

Tabela 1. Procesy demograficzne w gminie Węgierska Górka w latach 2015-2024

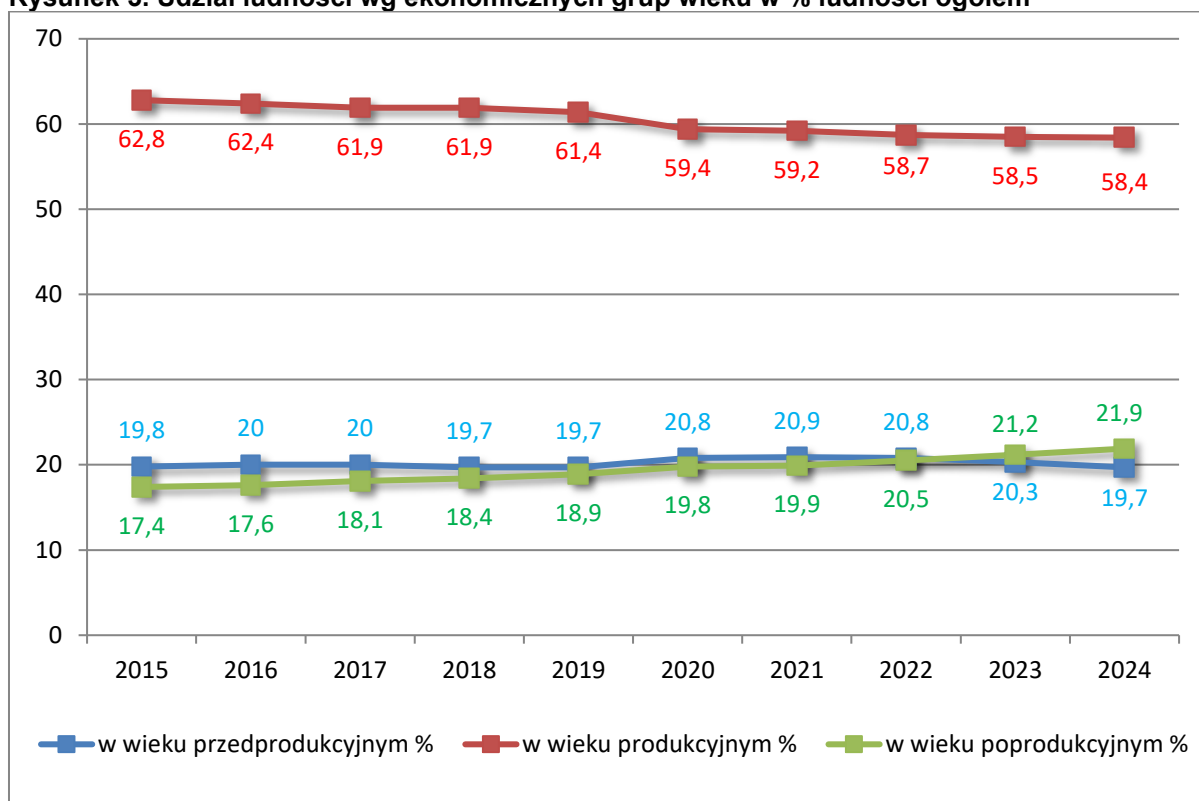
Wskaźnik	Jednostka miary	2020	2021	2022	2023	2024
Bezrobotni zarejestrowani wg płci						
Ogółem	osoba	452	327	306	274	294
Mężczyźni	osoba	202	160	145	127	154
Kobiety	osoba	250	167	161	147	140

¹ Regionalna geografia fizyczna Polski. Praca zbiorowa pod red. A. Richlinga i innych, GDOŚ, Poznań 2021.

Wskaźnik	Jednostka miary	2020	2021	2022	2023	2024
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym						
Ogółem	%	5,2	3,8	3,6	3,2	3,5
Mężczyźni	%	4,3	3,4	3,1	2,8	3,4
Kobiety	%	6,2	4,2	4,1	3,8	3,7

źródło: GUS

Rysunek 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Powyższa tabela i wykres demonstrują zmiany demograficzne zachodzące na terenie gminy w dłuższej perspektywie czasu. Wynika z nich, że stan liczby ludności, po systematycznym wzroście, od 2018 r. wykazuje tendencje malejącą, na co wpływ mają ujemne saldo migracji i zauważalny od 2019 r. ujemny przyrost naturalny. Zaobserwować można stopniowe starzenie się społeczeństwa przejawiające się w zwiększającej się liczbie osób w wieku poprodukcyjnym (w 2023 r. po raz pierwszy przewyższyli liczbę osób bardzo młodych, w wieku przedprodukcyjnym) i zmniejszającej się liczbie osób w wieku produkcyjnym. W przyszłości taka sytuacja będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie gminy Węgierska Górka zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 2. Bezrobocie na terenie gminy Węgierska Górka

Wskaźnik	Jednostka miary	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bezrobotni zarejestrowani wg płci							
Ogółem	osoba	447	452	327	306	274	294
Mężczyźni	osoba	202	202	160	145	127	154
Kobiety	osoba	245	250	167	161	147	140
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym							
Ogółem	%	4,8	5,2	3,8	3,6	3,2	3,5
Mężczyźni	%	4,1	4,3	3,4	3,1	2,8	3,4
Kobiety	%	5,7	6,2	4,2	4,1	3,8	3,7

źródło: GUS

2.3. Warunki klimatyczne

Gmina Węgierska Górka tak jak cała Polska leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego przejściowego. Na terenie kraju można wydzielić także regiony klimatyczne, które charakteryzują się określonym wpływem klimatu kontynentalnego lub oceanicznego. Gmina Węgierska Górka zgodnie z klasyfikacją wg W. Okołowicza, znajduje się w regionie karpackim. Charakteryzuje się on wyraźnie zaznaczającym się wpływem klimatycznym gór, wyrażającym się przede wszystkim w pionowości klimatycznej (spadek temperatury powietrza i wzrost opadów wraz z wysokością) i występowaniu wiatrów lokalnych (ciepłe, suche wiatry znane jako feny – wiatr halny, czy zmieniające kierunek w cyklu dobowym wiatry górskie i dolinne).

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 6,8°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą 16,8°C. Najzimniejszym miesiącem w roku jest natomiast styczeń ze średnią temperaturą -4,0°C. Roczna suma opadów wynosi średnio 1 208 mm. Największa ilość opadów przypada na lipiec i wynosi średnio 152 mm. Najsuchszym miesiącem jest natomiast luty z 72 mm opadów. Dominującymi wiatrami nad obszarem miasta są wiatry południowe. Najmniejszy udział jest wiatrów wschodnich².

2.4. Wody

2.4.1. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Węgierska Górka zgodnie z II aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300) leży w zlewniach 3 rzecznych JCWP, które zostały przedstawione poniżej.

Tabela 3. JCWP znajdujące się na terenie gminy Węgierska Górka

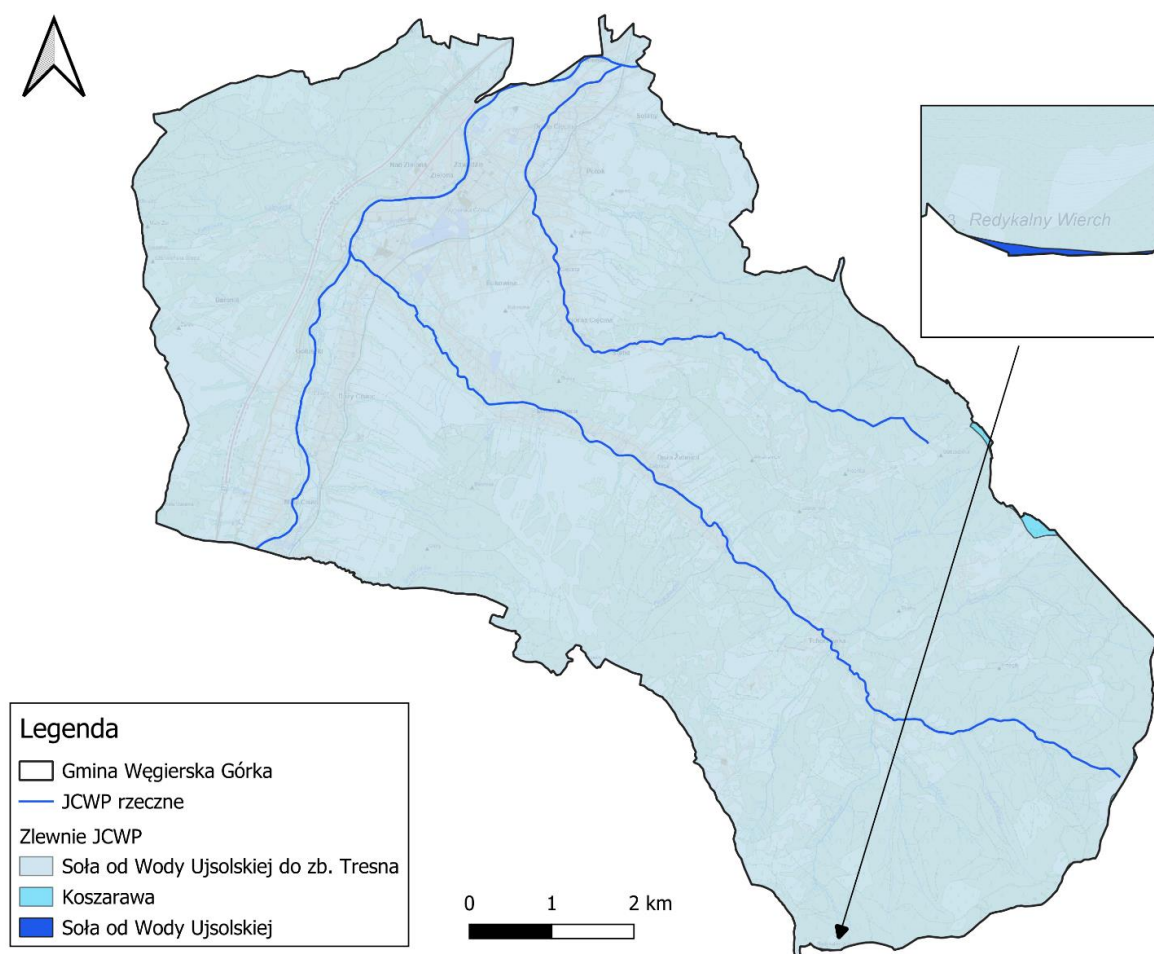
Kod JCWP	Nazwa JCWP	Status JCWP*
RW20000421327999	Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna	SZCW
RW200004213219	Soła do Wody Ujsolskiej	NAT
RW2000042132499	Koszarawa	SZCW

źródło: Karty charakterystyki JCWP, PGW WP

*NAT – naturalna część wód,
SZCW – silnie zmieniona część wód.

² <https://pl.climate-data.org>, <https://meteoblue.com.pl>

Rysunek 4. Gmina Węgierska Górka na tle JCWP

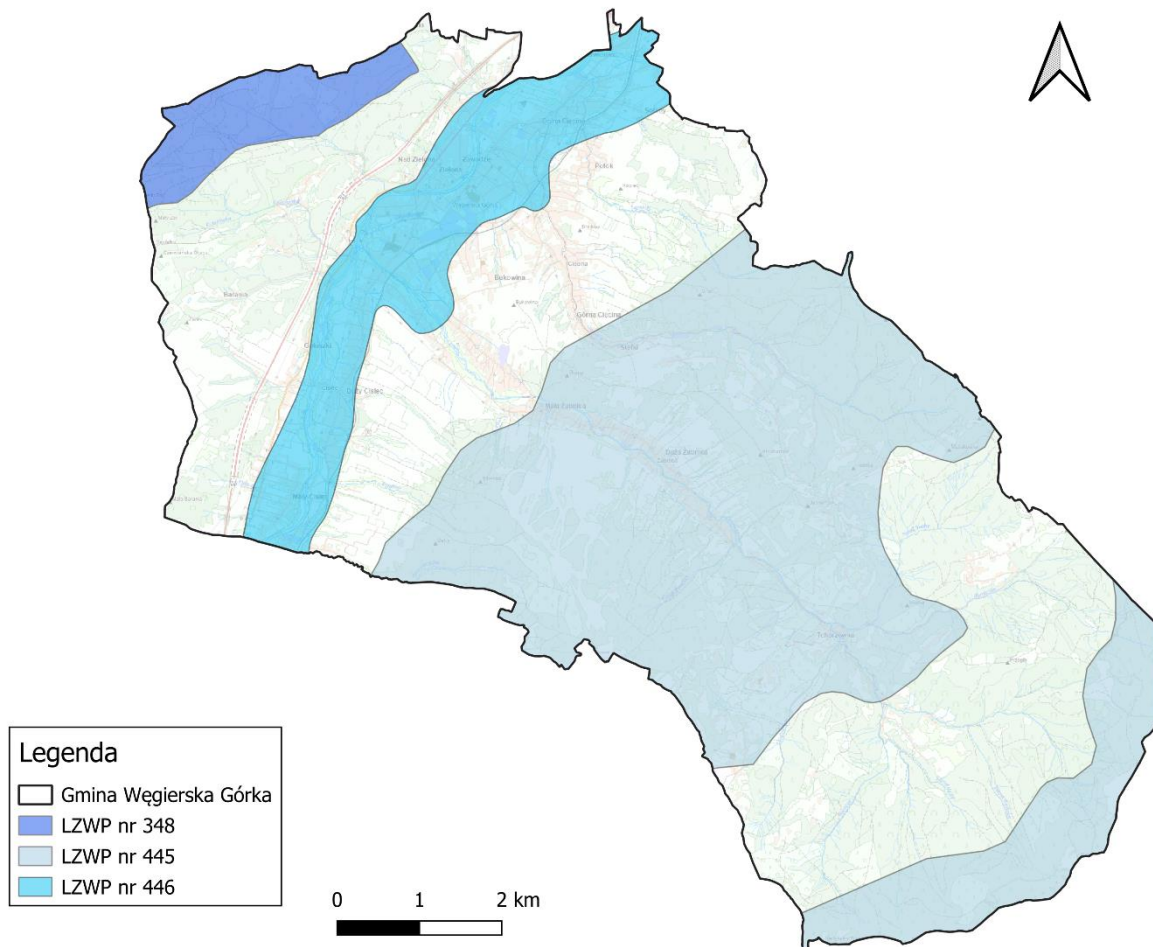

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

2.4.2. Wody podziemne

Obszary występowania zasobów wód podziemnych o najwyższej wartości użytkowej powinny podlegać szczególnej ochronie, zwłaszcza na terenach pozbawionych osadów izolujących warstwę wodonośną od powierzchni terenu. Z tego względu wydzielono tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), o zasobach znaczących w skali kraju, wymagające ochrony prawnej. Część z udokumentowanych w latach 2009-2016 zbiorników nie spełnia kryteriów głównych zbiorników wód podziemnych i zostały przekwalifikowane na Lokalne Zbiorniki Wód Podziemnych (LZWP) – istotne dla lokalnych użytkowników wód podziemnych, nie pozwalających jednak na budowę dużych ujęć mogących stanowić zaopatrzenie dla większych miejscowości, aglomeracji lub zakładów przemysłowych wymagających dużych ilości czystej wody. Gmina Węgierska Górka położona jest w LZWP nr 348 Zbiornik warstw Goduła (Beskid Śląski), LZWP nr 445 Zbiornik warstw Magura (Babia Góra) i LZWP nr 446 Dolina rzeki Soła.

Rysunek 5. Gmina Węgierska Górką na tle LZWP

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Gmina Węgierska Górką znajduje się w zasięgu jednej jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) scharakteryzowanych poniżej na podstawie II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z 2023 r., poz. 300).

Tabela 4. Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Węgierska Górką

JCWPd	158
Powierzchnia [km²]	1 483,93
Dorzecze	Wisły
Region wodny	Górnej-Zachodniej Wisły
Obszar bilansowy	Wag (Czadeczka), Mała Wisła do ujścia Przemszy, Górna Odra (Odra po Koźle), Wisła od Przemszy do Skawy, Wisła od Skawy do Dunajca

źródło: Karty charakterystyk JCWPd, PGW WP

2.5. Formy ochrony przyrody

Na terenie miasta Bełchatowa występują następujące formy ochrony przyrody³:

- Parki krajobrazowe,
- Obszary Natura 2000
- Rezerваты przyrody,
- Pomniki przyrody.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego

Województwo: śląskie

Powiaty: bielski, Bielsko-Biała, żywiecki, cieszyński

Gminy: Węgierska Górka, Szczyrk, Jaworze, Jasienica, Brenna, Buczkowice, Bielsko-Biała, Wilkowice, Radziechowy-Wieprz, Milówka, Wisła, Ustroń, Lipowa, Goleszów, Istebna

Data utworzenia: 11.07.1998

Powierzchnia: 38 620,00 ha

Powierzchnia otuliny: 22 285,00 ha

Akt prawny o utworzeniu: Rozporządzenie Nr 10/98 Woj. Bielskiego z 16 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego

Piętro pogórza (do ok. 500 m n.p.m.) zajmują pola rolne i łąki oraz tereny zurbanizowane, a niewielki fragment stanowią łągi i grądy. Dla piętra regła dolnego (500-1000 m n.p.m.) charakterystycznym typem roślinności są buczyny z domieszką świerka, jodły i jaworu. Obecnie jednak dominują świerczyny wtórnego pochodzenia. Partie szczytowe powyżej 1000 m n.p.m. to regiel górny z wysokogórskim borem świerkowym. Lista ssaków obejmuje łącznie ok. 35 gatunków, m.in. ssaki kopytne, takie jak: jeleń, sarna, dzik, czy drapieżniki – wilk, ryś, lis i rzadziej niedźwiedź. W jaskiniach odnotowano wiele gatunków zimujących nietoperzy. W celu zapewnienia warunków dla właściwych form ochrony i kształtowania środowiska, przy równoczesnym rozwoju funkcji dydaktyczno-naukowych, turystycznych i rekreacyjnych, na terenie Parku i jego otuliny obowiązuje stosowanie następujących ogólnych zasad i kierunków działania: ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, ochrona środowiska i krajobrazu przed zakłóceniami stosunków wodnych, degradacją gleb i szaty roślinnej, zanieczyszczeniami powietrza, zakłóceniami harmonii w krajobrazie; czynna ochrona środowiska poprzez likwidację lub ograniczenie na terenie Parku działalności gospodarczej szkodliwej dla środowiska, prawidłową politykę przestrzenną, utrzymanie, odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, prowadzenie gospodarki rolnej, leśnej i łowieckiej w sposób umożliwiający realizację wymienionych celów.

Żywiecki Park Krajobrazowy

Województwo: śląskie

Powiat: żywiecki

Gminy: Świnna, Rajcza, Jeleśnia, Ujszoły, Węgierska Górka, Radziechowy-Wieprz, Milówka

Data utworzenia: 13.03.1986

Powierzchnia: 35 870,00 ha

Powierzchnia otuliny: 21 790,00 ha

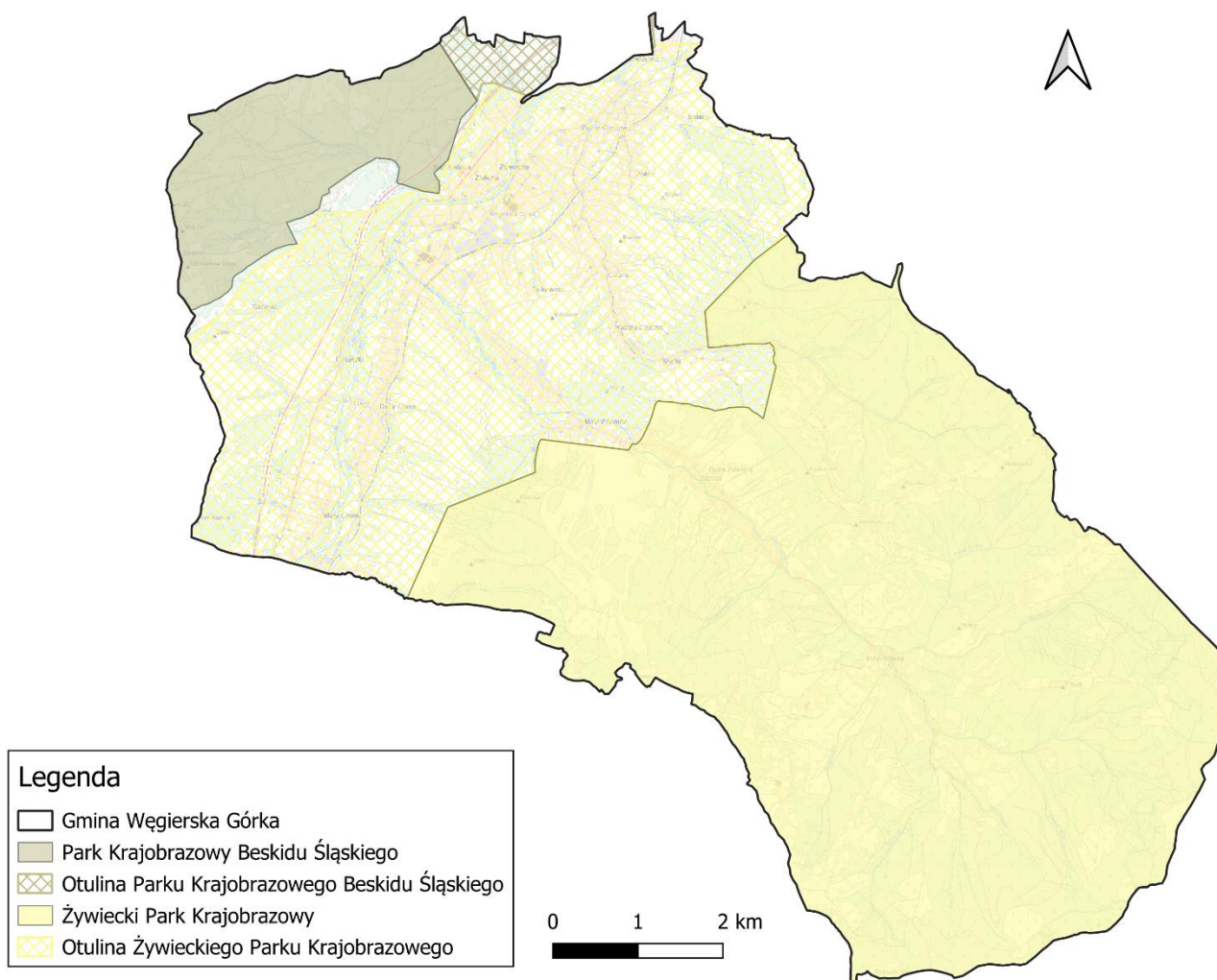
Akt prawny o utworzeniu: Uchwała nr XII 79/86 WRN w Bielsku Białej z 13 marca 1986 r. w sprawie utworzenia Żywieckiego Parku Krajobrazowego

³ crfop.gdos.gov.pl/crfop

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie nr 7/98 Wojewody Bielskiego z 20 maja 1998 r. w sprawie utworzenia Żywieckiego Parku Krajobrazowego

Zróżnicowanie wysokościowe terenu Parku powoduje, iż leży on w zasięgu czterech pięter roślinnych. Do wysokości ok. 600 m n.p.m. sięga piętro pogórza, niemal całkowicie zajęte pod uprawy rolne i zabudowę gospodarczą. Piętro regła dolnego (600-1150 m n.p.m.) zajmowała niegdyś prawie całkowicie buczyna karpacka, z dużym udziałem jodły oraz domieszką świerka i jawora. Obecnie ww. gatunki stanowią zazwyczaj tylko domieszkę w drzewostanach świerkowych. Najbardziej naturalny charakter ma piętro górnoreglowe (1150-1400 m n.p.m.) porośnięte przez zachodniokarpacką świerczynę górnoreglową. Drzewa mają tu często wiek 200-300 lat. Jedyny szczyt na terenie Żywieckiego Parku Krajobrazowego z piętrzem kosodrzewiny (subalpejskim) to Pilsko (1557 m n.p.m.). Na terenie Parku zostało stwierdzonych ponad 1000 gatunków roślin naczyniowych. Fauna Parku reprezentowana jest przez około 40 gatunków ssaków, ponad 100 gatunków ptaków lęgowych, 5 gatunków gadów, 12 gatunków płazów, 23 gatunki ryb oraz 1 gatunek minoga.

Rysunek 6. Usytuowanie parków krajobrazowych na terenie gminy Węgierska Górka

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Obszar Natura 2000 „Beskid Śląski”

Kod: PLH240005

Rodzaj: dyrektywa siedliskowa

Województwo: śląskie

Powiaty: bielski, Bielsko-Biała, żywiecki, cieszyński

Gminy: Węgierska Górka, Szczyrk, Jaworze, Jasienica, Brenna, Bielsko-Biała, Wilkowice, Radziechowy-Wieprz, Milówka, Wisła, Ustroń, Lipowa, Goleszów, Istebna

Data wyznaczenia przez KE: 19.03.2008

Data wyznaczenia w Polsce: 08.06.2023

Powierzchnia: 26 405,25 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 271) (2008/218/WE)

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 5 kwietnia 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Śląski (PLH240005)

Obszar położony jest w masywie Beskidu Śląskiego, z niewielkimi fragmentami w Pogórzu Śląskim i Kotlinie Żywieckiej. Trzon obszaru tworzą dwa pasma górskie: Stożka i Czantorii oraz Baraniej Góry, zbudowane głównie z piaskowca godulskiego. Występuje tu szereg malowniczych form skalnych, takich jak: progi i wodospady w dolinach potoków, liczne formy skałkowe oraz różnorodne formy osuwiskowe powierzchniowe i podziemne. Do najcenniejszych siedlisk należą zachowane fragmenty lasów o charakterze naturalnym na północno-wschodnich stokach Baraniej Góry. Na obszarze występują również dolnoreglowe bory jodłowo-świerkowe. Liczne są lasy jaworowe. Beskid Śląski wyróżnia się największą liczbą jaskiń i schronisk skalnych w granicach polskich Karpat Zewnętrznych. Obszar o dużym znaczeniu dla zachowania różnorodności biologicznej. Zidentyfikowano tu 15 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stwierdzono tu 4 gatunki roślin i 16 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to ostoja fauny typowej dla Puszczy Karpackiej. Na obszarze odnaleziono też liczne stanowiska rzadkich i zagrożonych roślin oraz bezkręgowców. Jest tu jedno z kilku rejonów występowania w Polsce tojadu morawskiego i tocji karpackiej.

Obszar Natura 2000 „Beskid Żywiecki”

Kod: PLH240006

Rodzaj: dyrektywa siedliskowa

Województwo: śląskie

Powiat: żywiecki

Gminy: Świnna, Rajcza, Jeleśnia, Ujsoły, Węgierska Górka, Radziechowy-Wieprz, Milówka, Żywiec

Data wyznaczenia przez KE: 19.03.2008

Data wyznaczenia w Polsce: 06.09.2018

Powierzchnia: 35 276,05 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 25 stycznia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 271) (2008/218/WE)

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Żywiecki (PLH240006)

Obszar obejmuje fragment Beskidu Żywieckiego, który charakteryzuje się różnorodnością form geomorfologicznych – grzbietów, garbów, żeber, murów skalnych, gołoborzy na stokach i osuwisk skalnych. Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej i dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami górskimi (leśnymi i nieleśnymi). Spośród licznych zbiorowisk roślinnych należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu Valeriano-Caricetum flavae, z udziałem czosnku syberyjskiego *Allium sibiricum* i niebielistki trwałej *Swertia perennis* subsp. *Alpestris*. Jest to ostoja fauny typowej dla Puszczy Karpackiej. Kompleksy leśne stanowią ostoje dużych drapieżników (niedźwiedzia, wilka i rysia). Obszar jest jednym z kilku rejonów występowania w Polsce tojadu morawskiego i tocji karpackiej. Utrzymuje się też populacja dzwonka piłkowanego. Przedmiotem ochrony obszaru jest 19 typów siedlisk przyrodniczych a także 4 gatunki roślin (tojad morawski, dzwonek piłkowany, widłoząb zielony i tocja karpacka) i 15 gatunków zwierząt (biegacz urozmaicony, brzanka, darniówka tatrzańska, głowacz białołetwy, koza, kumak górski, minóg strumieniowy, niedźwiedź brunatny, nocek duży, ryś, sichrawa karpacka, traszka grzebieniasta, traszka górską, wilk i wydra).

Obszar Natura 2000 „Beskid Żywiecki”

Kod: PLB240002

Rodzaj: dyrektywa ptasia

Województwo: śląskie

Powiat: żywiecki

Gminy: Świnna, Rajcza, Jeleśnia, Ujsoły, Węgierska Górka, Radziechowy-Wieprz, Milówka

Data wyznaczenia w Polsce: 14.11.2008

Powierzchnia: 34 988,81 ha

Akt prawny o wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27.10.2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków

Na bogactwo ornitofauny tego obszaru wpłynęły znaczne różnice wysokości i wykształcone cztery piętra roślinno-klimatyczne: pogórza, regła dolnego, regła górnego oraz piętro subalpejskie. W obszarze dominują lasy, a wśród nich spotkać można fragmenty ukazujące charakter dawnej „Puszczy Karpackiej”. W ostoi stwierdzono występowanie 24 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym 21 spośród nich należy do lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych. Beskid Żywiecki stanowi jedną z najważniejszych krajowych ostoi głuszca, orła przedniego, drozda obrożnego, dzięcioła trójpalczastego i dzięcioła biało grzbietego. Obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem szaty roślinnej i dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami górskimi (leśnymi i nieleśnymi). Najbardziej rozpowszechnione siedliska leśne to kwaśne i żyzne buczyny. Siedliska nieleśne najliczniej reprezentowane są przez górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie. Spośród licznych zbiorowisk roślinnych należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu Valeriano-Caricetum flavae, z udziałem czosnku syberyjskiego *Allium sibiricum* i niebielistki trwałej *Swertia perennis* subsp. *Alpestris*. Na podkreślenie zasługuje tu znaczenie obszaru jako ostoi dużych ssaków drapieżnych: wilka, rysia i niedźwiedzia.

Rezerwat przyrody „Romanka”

Województwo: śląskie

Powiat: żywiecki

Gminy: Jeleśnia, Węgierska Górka

Data uznania: 27.08.1963

Powierzchnia: 124,50 ha

Rodzaj rezerwatu: leśny

Akt prawny o uznaniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 8 lipca 1963 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody

Obowiązujący akt prawny: Rozporządzenie Nr 9/05 Wojewody Śląskiego z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Romanka”

Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i turystycznych pierwotnego fragmentu dawnej Puszczy Karpackiej, w postaci ekosystemów leśnych regla górnego i dolnego wraz z całym bogactwem gatunkowym fauny i flory.

Rezerwat przyrody „Lipowska”

Województwo: śląskie

Powiat: żywiecki

Gminy: Ujszoły, Węgierska Górka

Data uznania: 03.07.2008

Powierzchnia: 62,60 ha

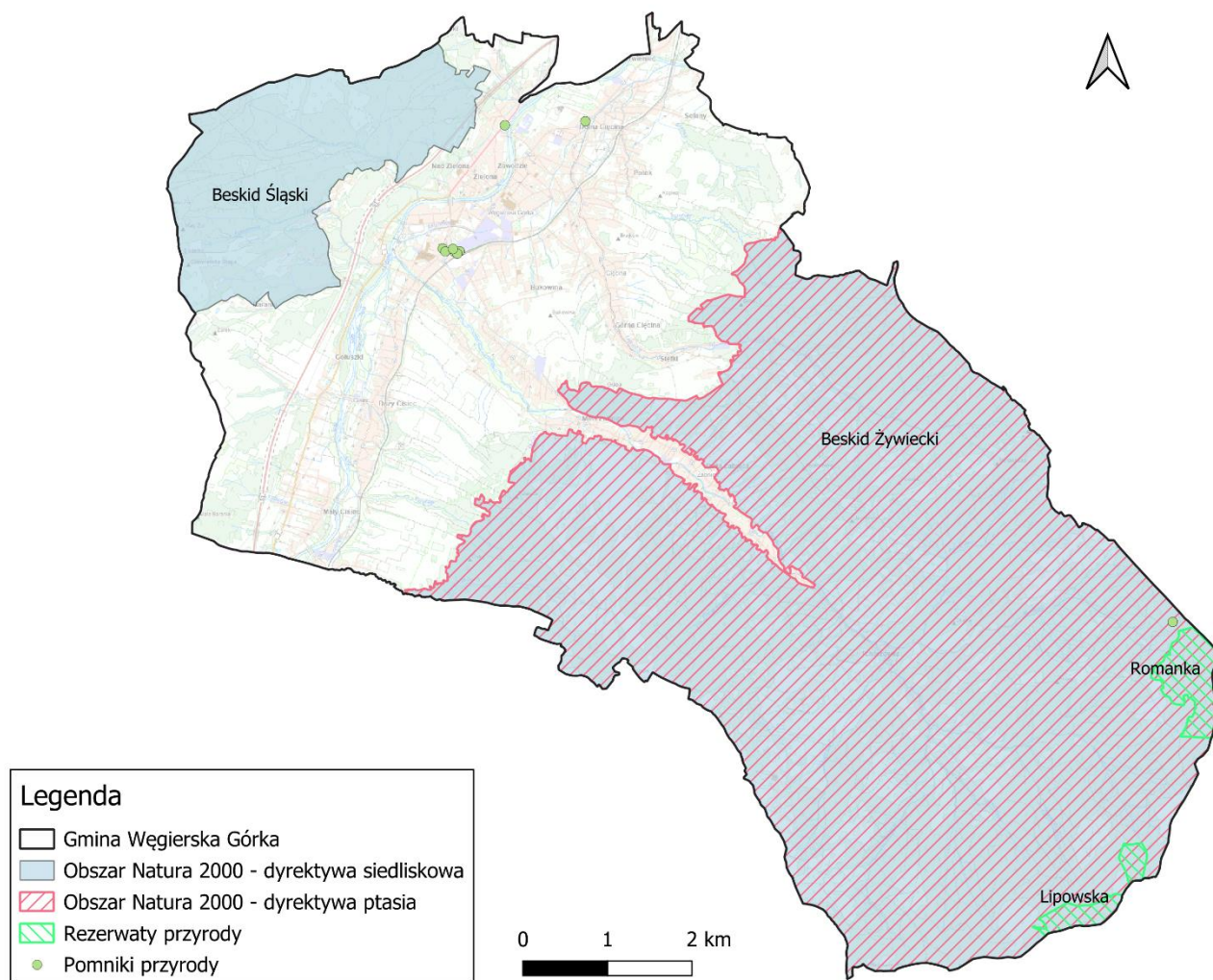
Rodzaj rezerwatu: leśny

Akt prawny o uznaniu: Rozporządzenie Nr 26/08 Wojewody Śląskiego z dnia 9 czerwca 2008 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody

Obowiązujący akt prawny: Zarządzenie Nr 27/2019 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody Lipowska

Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, przyrodniczych i dydaktycznych górnoregłowego boru świerkowego oraz torfowisk z systemem oczek wodnych wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny.

Rysunek 7. Usytuowanie obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody i pomników przyrody na terenie gminy Węgierska Górka

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Na terenie gminy Węgierska Górka znajduje się także 6 pomników przyrody scharakteryzowanych w tabeli.

Tabela 5. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Węgierska Górką

Lp.	Data ustanowienia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Pierśnica (obwód na wysokości 1,3 m [cm])	Wys. [m]	Opis lokalizacji
1.	31.12.1984	Decyzja Nr 253/84 Wojewody Bielskiego z dnia 31.12.1984 r.	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> . Wiek ok. 200 lat	108	21	Rośnie w Cięciniu przy drodze państwowej Żywiec-Cięcina-Węgierska Górką-Rajcza przed restauracją „Gronie”
2.	08.10.1993	Rozporządzenie Nr 3/93 Wojewody Bielskiego z dnia 8 października 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	119	20	Rośnie po prawej stronie drogi krajowej Żywiec-Milówka w Węgierskiej Górcie, naprzeciwko budynku szkoły podstawowej
3.	08.10.1993	Rozporządzenie Nr 3/93 Wojewody Bielskiego z dnia 8 października 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	146	25	Rośnie na terenie zajezdni autobusowej PKS w Węgierskiej Górcie, ok. 6 m na wschód od budynku kasy PKS
4.	08.10.1993	Uchwała Nr VI/61/2019 Rady Gminy Węgierska Górką z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody w części dotyczącej drzewa gatunku jesion wyniosły (aleja drzew stanowiących pomniki przyrody)	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) - <i>Aesculus hippocastanum</i> – 2 szt. Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i> – 1 szt., klon – <i>Acer sp.</i> – 1 szt. Pierwotnie było 10 drzew, pozostały 4	96, 111, 116	17, 18, 21	Drzewa rosną po obu stronach ul. Kolejowej
5.	08.10.1993	Rozporządzenie Nr 3/93 Wojewody Bielskiego z dnia 8 października 1993 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody	Wiąz górski - <i>Ulmus glabra</i> (<i>Ulmus montana</i> , <i>Ulmus scabra</i>)	161	28	Rośnie przy ul. Zielonej stanowiącej odcinek drogi krajowej Żywiec-Milówka w Węgierskiej Górcie, po lewej stronie, naprzeciwko budynku nr 233
6.	23.08.1972	Decyzja PWRN w Krakowie z dnia 23.08.1972 r. RL-op-8311/87/72	Klon jawor (Jawor) - <i>Acer pseudoplatanus</i>	134	25	Rośnie na zachodnim zboczu Romanki (1060 m n.p.m.) w oddziale 47c Leśnictwa Romanki

źródło: crfop.gdos.gov.pl/crfop

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Węgierska Górka

Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska został przedstawiony w tabeli 6., gdzie przyjęto następującą skalę oceny realizacji zadania:

↑ – zrealizowane całkowicie (oznacza inwestycje, przedsięwzięcia jednorazowe, których realizacja została zakończona),

→ – zrealizowane częściowo (oznacza inwestycje, których realizacja będzie kontynuowana w następnych latach),

↔ – realizowane na bieżąco (oznacza przedsięwzięcia ciągłe),

↓ – brak realizacji zadania.

Tabela 6. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Węgierska Górka, lata 2019-2024

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA							
Cel: Osiągnięcie i utrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza na terenie Gminy							
1.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.	Gmina Węgierska Górka	2019	↑	155 752,00	Środki własne, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	Rozbudowa budynku Urzędu Gminy wraz z termomodernizacją oraz likwidacją barier architektonicznych.
			2020		3 473 763,35, w tym RFIL 1 500 000,00		
			2021		1 715 969,36		
			2021	↑	709 959,20	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020	Modernizacja termoenergetyczna przedszkola nr 2 w Ciścu.
			2021	↑	3 000,00	Środki własne, Rządowy Fundusz Polski Ład	Modernizacja termoenergetyczna budynków szkoły podstawowej w Węgierskiej Górze, Żabnicy oraz Cięcinie.
			2022		11 068,82		
			2023		2 582 940,44, w tym Polski Ład 1 511 943,00		
			2024		6 630 408,71, w tym Polski Ład 6 048 057,00		

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2023	→	36 900,00	Środki własne	Termomodernizacja budynku ośrodka sportowo-rekreacyjnego w Węgierskiej Górcie – opracowano projekt.
			2024	→	41 752,00	Środki własne	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w gminie Węgierska Górką.
			2024	→	9 840,00	Środki własne	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej nr 2 im. Św. Franciszka z Asyżu w Cięcinie.
			2024	→	19 680,00	Środki własne	Termomodernizacja Przedszkola Publicznego nr 1 w Ciścu i Przedszkola Publicznego w Żabnicy.
2.	Termomodernizacja przedszkola w Węgierskiej Górcie.	Gmina Węgierska Górką	2017	↑	589 227,15, w tym Gmina 310 167,15, dotacja WFOŚiGW 38 657,00, pożyczka WFOŚiGW 240 403,00	Środki własne, WFOŚiGW w Katowicach	Zadanie zrealizowane we wcześniejszym okresie.
3.	Likwidacja pieców kaflowych oraz innych źródeł spalania paliw o niskiej mocy w budynkach użyteczności publicznej.	Gmina Węgierska Górką	2021-2024	↑	-	-	Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania miała miejsce przy realizacji zadań termomodernizacyjnych opisanych powyżej.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
4.	Kampanie edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie zanieczyszczania powietrza atmosferycznego oraz popularyzacji instalacji OZE.	Gmina Węgierska Górką	2022	↔	36 209,25	Środki własne, WFOŚiGW w Katowicach	Prowadzenie punktu konsultacyjnego „Czyste powietrze”.
			2023		56 412,48		
			2024		44 929,75		
			2019-2023	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Prowadzenie edukacji ekologicznej związanej z ochroną powietrza. W latach 2020-2023 przeprowadzono 7 kampanii, 5 konferencji, działaniami informacyjnymi i edukacyjnymi objęto 141 osób, przygotowano 1 210 materiałów edukacyjnych.
			2024		35 424,00		W 2024 r. przeprowadzono 10 akcji informacyjnych, 2 kampanie, działaniami informacyjnymi i edukacyjnymi objęto 649 osób, przygotowano 606 materiałów edukacyjnych, w tym 353 ulotki i 253 opracowania/gazetki. Edukacją ekologiczną objętych jest wszystkich 10 placówek oświatowych w gminie.
5.	Montaż układów solarnych i instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej.	Gmina Węgierska Górką	2021-2024	↑	-	-	Zamontowano instalacje OZE w ramach modernizacji termoenergetycznej budynków Szkoły Podstawowej w Węgierskiej Górcie (panele fotowoltaiczne o mocy 20 kW), Żabnicy (pompa ciepła) oraz Cięciny (panele fotowoltaiczne o mocy 40 kW, pompa ciepła). Koszty całego zadania podane w pkt 1 niniejszej tabeli.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
6.	Modernizacja oświetlenia ulicznego – montaż lamp solarnych lub hybrydowych.	Gmina Węgierska Górką	2019	↑	140 600,00	Środki własne	Dobudowa 26 nowych lamp oświetleniowych: Cięcina – 8 szt., Cisiec – 4 szt., Węgierska Górką – 7 szt., Żabnica – 7 szt.
			2020	↑	101 250,00	Środki własne	Dobudowa 26 nowych lamp oświetleniowych: Cięcina – 7 szt., Cisiec – 7 szt., Węgierska Górką – 6 szt., Żabnica – 5 szt.
			2021	↑	106 700,00	Środki własne	Dobudowa 22 nowych lamp oświetleniowych: Cięcina – 7 szt., Cisiec – 4 szt., Węgierska Górką – 5 szt., Żabnica – 6 szt.
			2022	↑	86 223,74	Środki własne	Dobudowa 16 nowych lamp oświetleniowych: Cięcina – 4 szt., Cisiec – 4 szt., Węgierska Górką – 4 szt., Żabnica – 4 szt.
7.	Montaż lamp ulicznych z technologią LED.	Gmina Węgierska Górką	2024	↑	561 047,23, w tym Polski Ład 441 656,00	Środki własne, Rządowy Fundusz Polski Ład	Wymiana opraw oświetleniowych na energooszczędne w gminie Węgierska Górką. Wymieniono 338 opraw na energooszczędne z zastosowaniem technologii typu LED oraz wprowadzono system zdalnego sterowania oświetleniem.
8.	Modernizacja dróg gminnych (odcinki do 1 km).	Gmina Węgierska Górką	2019	↑	228 996,00	Budżet Państwa – usuwanie skutków powodzi	Remont mostu w miejscowości Żabnica w ciągu ulicy Jaśminowej w km 0+010. Razem wydatki na to i 2 poniższe zadania 725 101,28 zł, w tym dotacja 641 847,00 zł.
			2019	↑	194 431,00	Budżet państwa – usuwanie skutków powodzi	Remont mostu w miejscowości Cięcina w ciągu ulicy boczna z ul. Św. Katarzyny w km 0+010.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2019	↑	218 420,00	Budżet państwa – usuwanie skutków powodzi	Remont mostu w miejscowości Cięcina, w ciągu ulicy Biegunów w km 0+010.
			2019	↔	418 062,59	Środki własne	Remonty dróg gminnych.
			2020		398 359,70		
			2021		416 866,43		
			2022		193 445,55		
			2023		305 062,82		
			2024		302 694,15		
			2024	↑	2 739 575,08, w tym RFRD 1 617 598,00	Środki własne, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Poprawa skomunikowania dróg gminnych z powiatowymi poprzez remont układu drogowego w miejscowości Cięcina – wyremontowano 11 dróg gminnych o łącznej długości 4,65 km.
9.	Budowa dróg gminnych (odcinki do 1 km).	Gmina Węgierska Górka	2019	↑	716 747,08	Środki własne	Budowa i modernizacja dróg gminnych.
			2020		1 302 659,80		
			2021		1 075 841,50		
			2022		878 702,31		
			2023		696 566,92		

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2024		1 208 403,45		
			2019	↑	170 685,90	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych – 1 689 126,00	Przebudowa układu drogowego w ciągu dróg nr 596049S i 596051S Gminy Węgierska Górką poprawiającego skomunikowanie dróg powiatowych (Wiśniowa i Polna).
			2020		2 272 363,66		
			2019	↑	40 860,00	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych	Przebudowa drogi gminnej nr 596069S w Węgierskiej Górką poprawiającej skomunikowanie dróg krajowych i powiatowych (ul. Nad Sołą)
			2020		Brak poniesionych wydatków		
			2021		592 453,05, w tym FDS 325 849,00		
			2019	↑	336 561,03, w tym FOGR 136 750,00	Środki własne, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Przebudowa drogi rolniczej „Pod Groń” w Cięcinnie.
			2020	↑	1 344 264,63, w tym FDS 766 310,86	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych	Przebudowa drogi gminnej nr 596054S – ul. Wyzwolenia w Węgierskiej Górką poprawiającej skomunikowanie dróg powiatowych.
			2020	↑	268 482,25, w tym FOGR 140 000,00	Środki własne, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Przebudowa drogi gminnej rolniczej „Leśna” w sołectwie Żabnica w km 0+000-0+560.
			2021	↑	364 630,06, w tym FOGR 92 250,00	Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Przebudowa drogi gminnej rolniczej Leśna etap II w sołectwie Żabnica w km 0+000 0+369.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2020	↑	46 678,50	Środki własne, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg – 4 408 196,00	Przebudowa układu drogowego ciągu ul. Czarkowskiego wraz z obiektem mostowym w Gminie Węgierska Górką.
		2021	108 916,50				
		2022	1 911 750,03				
		2023	6 220 488,32				
			2020	↑	Brak poniesionych wydatków	-	Przebudowa drogi gminnej nr 596070S – ul. Leśniczówka wraz z budową nowego odcinka drogi gminnej w Węgierskiej Górcie.
		2021	1 145 707,70, w tym dotacja 761 253,11		Środki własne, Budżet Państwa, Unia Europejska		
			2022	↑	395 430,54, w tym FOGR 168 000,00	Środki własne, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Przebudowa drogi rolniczej „Kamienna – Krzusówka” w sołectwie Żabnica.
			2022	↑	393 668,09	Środki własne	Przebudowa mostu w ciągu ul. Miodowa w Żabnicy.
			2022	↑	258 517,24	Środki własne	Przebudowa mostu w ciągu ul. Za torem w Cięcinnie.
			2022	↑	50 000,00	Środki własne	Budowa mostu w ciągu ulicy Liliowa w Ciścu – wykonano projekt w 2022 r. i prace budowlane w 2024 r.
		2024	269 308,80				
			2022	↑	50 000,00	Środki własne	Przebudowa mostu w ciągu ul. Uroczą w Cięcinnie – wykonano projekt w 2022 r. i prace budowlane w 2023 r.
		2023	343 358,94				

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2023	↑	1 564 861,73, w tym PROW 919 001,40	Środki własne, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	Przebudowa drogi gminnej ul. Spokojna w Ciężcinie.
			2023	→	50 000,00	Środki własne	Budowa mostu w ciągu ulicy Młodych w Ciężcinie – wykonano projekt.
			2024	↑	383 116,04, w tym FOGR 190 800,00	Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Przebudowa drogi rolniczej Ficońka w Ciężcinie – wykonanie nowej nawierzchni drogi z płyt ażurowych na długości 477 m.
10.	Budowa ścieżek rowerowych.	Gmina Węgierska Górką	2019	↑	1 974 040,97	Środki własne, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	Skomunikowanie terenów gminy Węgierska Górką szlakiem rowerowym poprzez budowę ścieżek pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Ciężcina i Żabnica.
			2020		8 610,00		
			2021		1 703 056,76, w tym RFIL 1 574 986,00		
			2022		1 702 308,88		
			2022	↑	29 471,54	Środki własne	Budowa mostku na ścieżce pieszo-rowerowej w Ciężcu.
			2024	→	77 340,00	Środki własne	Utworzenie turystycznej trasy rowerowej wraz z infrastrukturą turystyczną na obszarze historycznego Parku Cesarskiego w Ciężcu i Węgierskiej Górcie.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
11.	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach.	Gmina Węgierska Górka	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	<p>W latach 2020-2023 przeprowadzono po 10 kontroli przestrzegania wymogów uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów w urządzeniach nieprzeznaczonych do tego oraz zakazu spalania na powierzchni ziemi pozostałości roślinnych z ogrodów.</p> <p>W 2024 r. przeprowadzono 51 kontroli przestrzegania wymogów uchwały antysmogowej i zakazu spalania odpadów w urządzeniach nieprzeznaczonych do tego (udzielono 1 pouczenie) oraz przeprowadzono 10 kontroli w zakresie przestrzegania zakazu spalania na powierzchni ziemi pozostałości roślinnych z ogrodów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.</p>
12.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych.	Mieszkańcy	2021-2024	↔	9 758 811,34	WFOŚiGW w Katowicach	<p>W ramach Programu „Czyste Powietrze” mieszkańcy przeprowadzili termomodernizację budynków mieszkalnych: lata 2019-2020 – 0 szt., 2021 r. – 7 szt., 2022 r. – 14 szt., 2023 r. – 49 szt., 2024 r. – 68 szt. Podana kwota obejmuje wszystkie zadania dofinansowane z Programu (wymiana urządzeń grzewczych, montaż OZE) – nie ma możliwości rozdzielania kwot.</p> <p>Szczegółowe informacje na temat realizacji Programu „Czyste Powietrze” przedstawiono w rozdz. 5.1.</p>

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
13.	Montaż instalacji fotowoltaicznych i układów solarnych na budynkach mieszkalnych.	Gmina Węgierska Górka	2022	↑	27 121,50, w tym dotacja 4 824 730,01	Środki własne, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020, mieszkańcy	Czysta energia – czyste środowisko, odnawialne źródła energii dla gospodarstw indywidualnych z terenu Gminy Węgierska Górka i Gminy Wiśła. Zadanie to objęło 610 gospodarstw domowych prywatnych mieszkańców gminy Węgierska Górka i polegało na montażu odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię słoneczną do wytwarzania energii elektrycznej (panele fotowoltaiczne – 239 instalacji) oraz celem wspomagania przygotowania CWU (kolektory słoneczne – 41 instalacji), energię aerothermalną (pompy ciepła do CWU – 52 instalacje, powietrzne pompy ciepła do CO i CWU – 50 instalacji), energię geothermalną (gruntowe pompy ciepła – 131 instalacji), energię biomasy (kotły na pellet – 97 instalacji). W wyniku tych działań z zakresu ochrony środowiska szacuje się, iż roczny spadek emisji gazów cieplarnianych to 2737,5 (tony równoważnika CO ₂), natomiast stopień redukcji pyłów zawieszonych w powietrzu PM ₁₀ to 0,68 (tony/rok).
			2023		23 138 740,80. w tym RPO WŚL 17 834 254,35, mieszkańcy 39 698,58		
		Mieszkańcy	2021-2024	↔	9 758 811,34	WFOŚiGW w Katowicach	W ramach Programu „Czyste Powietrze” mieszkańcy zamontowali mikroinstalacje fotowoltaiczne w budynkach mieszkalnych: lata 2019-2020 – 0 szt., 2021 r. – 4 szt., 2022 r. – 14 szt., 2023 r. – 39 szt., 2024 r. – 16 szt. Podana kwota obejmuje wszystkie zadania dofinansowane z Programu (wymiana urządzeń grzewczych, termomodernizacja budynków) –

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							nie ma możliwości rozdzielania kwot. Nie wnioskowano o zakup i montaż kolektorów słonecznych Szczegółowe informacje na temat realizacji Programu „Czyste Powietrze” przedstawiono w rozdz. 5.1.
14.	Modernizacja dróg powiatowych i krajowych (odcinki do 1 km).	Powiatowy Zarząd Dróg w Żywcu	2019	↑	378 178,48	Środki Powiatu Żywieckiego	Remont przepustu w ciągu drogi powiatowej nr 1433 S Cięcina Dolna – Cięcina Górna w km 0+213 w m. Cięcina.
			2022	↑	157 641,72	Środki Powiatu Żywieckiego	Wzmocnienie nawierzchni drogi powiatowej nr 1434 S Węgierska Górką-żabnica w km 7+465 do km 7+615.
			2022	↑	186 688,17	Środki Powiatu Żywieckiego	Zabezpieczenie odcinka drogi powiatowej nr 1434 S Węgierska Górką - Żabnica w m. Żabnica w postaci montażu barier betonowych typu U-14B od km 5+960 do 6+074 na długości 114 ,00 m.
			2023	↑	139 158,40	Środki Powiatu Żywieckiego	Remont przepustów poprzecznych przez drogę powiatową nr 1434 S w Żabnicy w km 4+329 oraz w km 4+388.
			2023	↑	431 538,55	Środki Powiatu Żywieckiego	Remont drogi powiatowej nr 1433 S Cięcina Dolna - Cięcina Górna na odcinku od km 4+145 do km 4+607 w m. Cięcina Górna.
			2023	↑	167 540,07	Środki Powiatu Żywieckiego	Remont drogi powiatowej nr 1433 S Cięcina Dolna - Cięcina Górna na odcinku od km 0+000 do km 0+113 w m. Cięcina Dolna.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2023	↑	800 812,91	Środki Powiatu Żywieckiego	Remont uszkodzonego odcinka DP nr 1434 S Węgierska Górką – Żabnica od km 4+037 do km 4+880 w m. Żabnica.
			2024-2025	↑	159 881,21	Środki Powiatu Żywieckiego	Remont odcinka drogi powiatowej nr 1433 S Cięcina Dolna - Cięcina Górna od km 0+820 do km 0+980 w Cięcinie.
15.	Budowa dróg powiatowych i krajowych (odcinki do 1 km).	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	2019-2024 (zakończenie 20.10.2025)	↑	1 378 952 702,84	Krajowy Fundusz Drogowy	<p>Budowa drogi ekspresowej S1(dawniej S69) Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń, odcinek Przybędza – Milówka (obejście Węgierskiej Górki) od km 27+700 do km 36+230.</p> <p>Zadanie polega na budowie drogi ekspresowej S1 (dawniej S69) od węzła Przybędza (z węzłem) do węzła Milówka (z węzłem) wraz z budową estakad, tuneli, wiaduktów, mostów i przepustów. Niniejsza droga to połączenie drogowe Bielska-Biała z Żywcem i granicą Państwa ze Słowacją w Zwardoniu/Myto-Skalite.</p> <p>Zakres inwestycji obejmuje 8,53 km, z dwoma typami przekroju: jednojezdniowy o długości 3,7 km na odcinku przed i za tunelami, wyposażony w jedną jezdnię składającą się z dwóch pasów w każdym kierunku; dwujezdniowy o długości 4,8 km na odcinku tunelowym oraz między tunelami, wyposażony w dwie jezdnie po dwa pasy ruchu w każdym kierunku.</p> <p>Na zadanie składają się: tunel drogowy w masywie Barania o dług. ok. 830 m, tunel drogowy w masywie Białożyński Groń o dług.</p>

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							ok. 1 000 m, estakada nad ul. Zielona Góra i ul. Zielona o dług. ok. 940 m, mosty drogowe i pozostałe estakady wciągu drogi S1 w ilości 7 szt., przebudowa i budowa infrastruktury, rozbudowa węzła Przybędza i węzła Milówka, łącznice umożliwiające pełne skomunikowanie z pozostałymi drogami.
		Powiatowy Zarząd Dróg w Żywcu	2019	↑	210 273,33	Środki Powiatu Żywieckiego	Budowa chodnika dla pieszych w ciągu drogi powiatowej nr 1433 S Cięcina Dolna – Cięcina Górna wraz z przebudową urządzeń obcych na odcinku od skrzyżowania z ul. Laskową do zjazdu obok budynku nr 216 w m. Cięcina: etap I – od posesji nr 200 do posesji nr 216 (km 2+701 – km 2+863).
			2019-2025	↑	84 000,00	Środki Powiatu Żywieckiego	Wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania Przebudowa obiektu mostowego w ciągu drogi powiatowej nr 1434 S Węgierska Górką – Żabnica w km 8+377 w miejscowości Żabnica.
			2020	↑	8 524,83	Środki Powiatu Żywieckiego	Przebudowa chodnika przy drodze powiatowej 1435 S w Węgierskiej Górcie koło sklepu Żabka.
			2022-2023	↑	127 092,19	Środki Powiatu Żywieckiego	Wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. Przebudowa drogi powiatowej nr 1435 S Cięcina - Węgierska Górką - Milówka w km od 2+345 do km 3+810, tj. od kościoła w Węgierskiej Górcie do skrzyżowania ul. Kościuszki (odcinek drogi powiatowej nr 1435 S) z ul. Zieloną w Węgierskiej Górcie.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2022-2023	↑	366 033,99	Środki Powiatu Żywieckiego	Wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania pn. Przebudowa drogi powiatowej nr 1435 S Cięcina - Węgierska Górką - Milówka w km od 3+810 do km 9+793, tj. do skrzyżowania ul. Kościuszki (odcinek drogi powiatowej nr 1435 S) z ul. Zieloną w Węgierskiej Górką do ronda w Milówce (skrzyżowanie drogi powiatowej nr 1435 S z drogą powiatową nr 1439 S).
			2022	↑	38 130,00	Środki Powiatu Żywieckiego	Opracowanie Programu Funkcjonalno-Użytkowego dla zadania pn. Przebudowa drogi powiatowej nr 1434 S Węgierska Górką – Żabnica w m. Żabnica na odcinku od km 5+840 do km 5+915 wraz z wymianą nawierzchni oraz poprawą bezpieczeństwa od km 4+943 do km 5+840.
			2022-2023	↑	1 514 822,40	Środki Powiatu Żywieckiego	Budowa chodnika dla pieszych w ciągu DP NR 1434 S Węgierska Górką - Żabnica wraz z przebudową urządzeń obcych w km 4+037 do km 4+875.
			2022-2023	↑	326 917,38	Środki Powiatu Żywieckiego	Budowa jednostronnego chodnika dla pieszych wraz z przebudową urządzeń obcych w ciągu DP 1434 S Węgierska Górką- Żabnica w km od 0+688 do km 1+090 w m. Węgierska Górką.
			2022-2024	↑	34 978,87	Środki Powiatu Żywieckiego. Fundusz Polski Ład	Przebudowa drogi powiatowej nr 1434 S Węgierska Górką – Żabnica w m. Żabnica na odcinku od km 5+840 do km 5+915 wraz

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							z wymianą nawierzchni oraz poprawą bezpieczeństwa od km 4+943 do km 5+840.
ZAGROŻENIA HAŁASEM							
Cel: Poprawa klimatu akustycznego i ochrona mieszkańców Gminy przed nadmiernym hałasem							
16.	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym uwzględnianie ich w Miejscowych Zagospodarowaniach Przemysłowych.	Gmina Węgierska Górka	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Gmina posiada 4 MPZP dla każdego sołectwa, uchwalone w 2004 i 2005 r. Obowiązuje obowiązek ograniczania uciążliwości lokalizowanych obiektów do terenu, do którego odnosi się tytuł prawny na podstawie udokumentowania zasięgu uciążliwości we wnioskach o wydanie decyzji dotyczących zabudowy terenu oraz zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których jest wymagane sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko z wyjątkiem obiektów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej.
17.	Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów i usługowych i przemysłowych.	Gmina Węgierska Górka	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Gmina posiada 4 MPZP dla każdego sołectwa, uchwalone w 2004 i 2005 r. Obowiązuje obowiązek ograniczania uciążliwości lokalizowanych obiektów do terenu, do którego odnosi się tytuł prawny na podstawie udokumentowania zasięgu uciążliwości we wnioskach o wydanie decyzji dotyczących zabudowy terenu oraz zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których jest wymagane sporządzenie raportu oddziaływania

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							na środowisko z wyjątkiem obiektów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej.
18.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach	2021-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	WIOŚ przeprowadził łącznie 4 kontrole w 2021, 2022, 2024 r., w dwóch przypadkach wykazały przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu. Szczegółowe informacje przedstawiono w rozdz. 5.2.
19.	Kontrola emisji hałasu do środowiska w otoczeniu dróg oraz linii kolejowych.	Powiatowy Zarząd Dróg w Żywcu	2022	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. W 2022 r. opracowano mapy akustyczne dla dróg powiatowych, obejmujących m.in. odcinki dróg na terenie gminy Węgierska Górka. Szczegółowe informacje przedstawiono w rozdz. 5.2.
20.	Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska.	Zarządcy dróg	2019-2024	↔	W ramach wydatków na modernizację i budowę dróg	Środki własne, dotacje	Zadanie realizowane poprzez modernizację i przebudowę dróg – nowe nawierzchnie ograniczają emisję hałasu do środowiska. Informacje o zrealizowanych inwestycjach zostały przedstawione w pkt 8, 9 i 15 niniejszej tabeli.
PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE							
Cel: Ochrona przed szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych							
21.	Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na	Gmina Węgierska Górka	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Gmina posiada 4 MPZP dla każdego sołectwa, uchwalone w 2004 i 2005 r. Ustalają zasady zaopatrzenia w energię elektryczną, lokalizację

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.						stacji transformatorowych, linii elektroenergetycznych, a także lokalizację obiektów infrastruktury telekomunikacji.
22.	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	Starostwo Powiatowe w Żywcu	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Na terenie gminy Węgierska Górka znajduje się 18 stacji bazowych telefonii komórkowej.
23.	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Szczegółowe informacje przedstawiono w rozdz. 5.3.
24.	Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym.	Przedsiębiorcy	2019-2024	↔	W ramach działalności gospodarczej	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco co potwierdza brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych i utrzymywanie ich na bardzo niskim poziomie.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Gospodarowanie wodami							
Cel: Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód pod względem jakościowym i ilościowym na terenie Gminy							
25.	Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.	Gmina Węgierska Górka	2023-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrole odbywają się na podstawie obowiązującego od 01.01.2023 r. art. 3 ust. 5 Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie obowiązków spoczywających na właścicielu nieruchomości w zakresie gromadzenia i pozbywania się nieczystości ciekłych. Kontrole odbywają się na podstawie dokumentów dostarczanych do Urzędu Gminy. W wyniku kontroli uzyskano również informacje o wykonaniu kanalizacji sanitarnej przez właścicieli posesji. Brak posiadania umów i dowodów posiadania opłat za usługi wynika m.in brakiem możliwości dojazdu pojazdu asenizacyjnego do posesji. Dodatkowo teren górski i złe warunki pogodowe (zimą) stanowią dodatkowe utrudnienia. Na terenie Gminy znajdują się również domki letniskowe które są zamieszkałe okresowo lub niezamieszkałe. Szczegółowe informacje przedstawiono w rozdz. 5.4.
26.	Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do	Gmina Węgierska Górka	2019-2024	↔	W ramach wydatków własnych mieszkańców	Środki mieszkańców	Mieszkańcy instalują przydomowe oczyszczalnie ścieków we własnym zakresie. W latach 2019-2023 nie wybudowano instalacji, ich liczba wynosiła 6, natomiast na koniec 2024 r. wynosiła 10 szt.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone).						
27.	Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie	2019	↑	11 070,00	Dotacja	Remont zapory przeciwrumowiskowej na rowie „Michalskich” w m. Cisiec.
			2019	↑	11 070,00	Dotacja	Remont zapory przeciwrumowiskowej na rowie „Fułatów” w m. Cisiec.
			2019	↑	11 070,00	Dotacja	Remont zapory przeciwrumowiskowej na cieku Gałuszki w m. Cisiec.
			2019	↑	76 908,63	Środki własne	Remont zapory przeciwrumowiskowej na cieku Gałuszki w m. Cisiec.
			2019	↑	445 260,00	Środki własne	Zasyp wyrwy brzegowej na rzece Solew km 64+300 – 64+600 w m. Cisiec, na długości 0,300 km.
			2020	↑	83 152,92	Środki własne	Remont zapory przeciwrumowiskowej na rowie „Michalskich” w m. Cisiec.
			2020	↑	79 929,27	Środki własne	Remont zapory przeciwrumowiskowej na rowie „Fułatów” w m. Cisiec.
			2020	↑	50 535,29	Środki własne	Remont zapory przeciwrumowiskowej na cieku Gałuszki w m. Cisiec.
			2021	↑	3 629,26	Środki własne	Wycinka drzew na terenie działania Nadzoru Wodnego w Żywcu.
			2022	↑	187 513,66	Dotacja	Lokalny zasyp wyrw wraz z uzupełnieniem ubytków ubezpieczenia w korycie potoku

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Żabniczanka w km 5+750 – 5+950 w m. Żabnica na długości 0,200 km.
			2022	↑	418 650,52	Dotacja	Lokalny zasyp wyryw brzegowych na rzece Soław km 64+600 – 64+700, 64+050 – 64+300 w m. Cisiec na długości 0,500 km.
			2022	↑	129 561,07	Dotacja	Remont ubezpieczeń prawego brzegu rzeki Soła w km 59+950 – 60+500 w m. Węgierska Górką na długości 0,150 km.
			2022	↑	3 224,62	Środki własne	Wycinka drzew na terenie działania Nadzoru Wodnego w Żywcu, w m. Cięcina i Cisiec.
			2023	↑	1 134,00	Środki własne, dotacja	Usługi interwencyjne związane z utylizacją martwych zwierząt na terenie działania Zarządu Zlewni w Żywcu, w m. Żabnica (1 zwierzę).
			2023	↑	3 267,02	Środki własne, dotacja	Usługi związane z usuwaniem roślin inwazyjnych na terenie Zarządu Zlewni w Żywcu – 3 krotne usuwanie stanowisk barszczu Sosnowskiego na skarpach rzeki Soła w km 64+200 – 64+900 w m. Cisiec.
			2023	↑	3 519,16	Środki własne, dotacja	Usługi związane z wycinką drzew na terenie Zarządu Zlewni Żywiec – etap II: Część 2 – wycinka drzew na terenie działania Nadzoru Wodnego w Żywcu: wycinka 4 szt. drzew w obrębie koryta potoku Drożdźów w Ciściu oraz pielęgnacja 1 szt. drzewa w rejonie koryta rzeki Soły w Węgierskiej Górcie).

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2024	↑	2 970,00	Środki własne, dotacja	Usługi interwencyjne związane z utylizacją martwych zwierząt na terenie działania Zarządu Zlewni w Żywcu, w m. Cisiec (1 zwierzę).
			2024	↑	2 052,00	Dotacja	Usługi interwencyjne związane z wycinką drzew stwarzających zagrożenie bezpieczeństwa na terenie działania Zarządu Zlewni w Żywcu – 3 szt. w m. Cisiec.
28.	Konserwacja rowów melioracyjnych.	Gmina Węgierska Górka, właściciele rowów	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco zależnie od potrzeb.
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA							
Cel: Rozwój gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy							
29.	Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie całej gminy – „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie I” (odcinki do 1 km).	Gmina Węgierska Górka	2019	→	78 212,25	Środki własne	Wpłata na rzecz Związku Międzygminnego ds. Ekologii w Żywcu.
			2020		10 466,31		
			2021		10 466,31		
			2022		9 124,52		
			2023		9 124,52		
			2024		8 690,27		
30.	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całej gminy (odcinki do 1 km).	Gmina Węgierska Górka	2019	↑	50 000,00	Środki własne	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej.
			2020		30 000,00		

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2020	↑	10 455,00	Środki własne, Pogram Rozwoju Obszarów Wiejskich	Budowa odcinków sieci wodno-kanalizacyjnej wraz z przyłączami w miejscowości Węgierska Górką oraz Cięcina.
			2021		586 825,63		
			2022	↑	304 189,06	Środki własne	Budowa przyłącza wodociągowego do Centrum sportu rekreacji i wypoczynku wodnego w Węgierskiej Górką.
			2023		418 745,23		
			2022	↑	77 490,00	Środki własne	Budowa wodociągu na terenie gminy Węgierska Górką (ul. Bukowina, ul. Zielona w Węgierskiej Górką i ul. Wspólna w Cięscu).
			2023		502 009,59		
			2024		2 279 037,12		
GLEBY							
Cel: Ochrona gleb przed degradacją na terenie Gminy							
31.	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	Gmina Węgierska Górką	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Likwidacja na bieżąco dzikich wysypisk śmieci w przypadku ich zidentyfikowania.
32.	Prowadzenie monitoringu jakości gleb.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Na terenie gminy znajduje się punkt monitoringowy w m. Cięcina. wyniki badań przedstawiono w rozdz. 5.5.
33.	Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”.	Mieszkańcy	2019-2024	↔	W ramach własnej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco przez rolników we własnym zakresie. Rolnicy mają możliwość skorzystania ze szkoleń i doradztwa organizowanych przez Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie i jego

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							oddział Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Żywcu.
34.	Prowadzenie rejestru oraz monitoringu czynnych osuwisk.	Starostwo Powiatowe w Żywcu	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Rejestr osuwisk prowadzony jest w SOPO (System Osłony Przeciwosuwiskowej), natomiast obserwacje nie są prowadzone ze względu na brak czynnych osuwisk zagrażających infrastrukturze. Na terenie gminy Węgierska Górka udokumentowano 162 osuwiska z podziałem na aktywne ciągle, aktywne okresowo oraz nieaktywne. Większość osuwisk znajduje się w południowo-wschodniej części gminy. Znajdują się one na zalesionych stromych stokach wzniesień.
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW							
Utrzymanie funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami na terenie gminy							
35.	Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w postaci surowców wtórnych.	Gmina Węgierska Górka	2019	↔	2 429 775,43	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Kwota obejmuje całokształt kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów. Szczegółowe informacje przedstawiono w rozdz. 5.6.
			2020		3 838 323,79		
			2021		4 068 940,72		
			2022		4 444 324,30		
			2023		4 967 518,04		
			2024		5 418 619,22		

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
36.	Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w postaci odpadów remontowych.	Gmina Węgierska Górka	2019-2024	↔	Kwota jak wyżej	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Szczegółowe informacje przedstawiono w rozdz. 5.6.
37.	Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w postaci ulegających biodegradacji.	Gmina Węgierska Górka	2019-2024	↔	Kwota jak wyżej	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Szczegółowe informacje przedstawiono w rozdz. 5.6.
38.	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku.	Gmina Węgierska Górka	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Wszystkie osoby zamieszkujące teren gminy Węgierska Górka zostały objęte systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. Stworzono bazę danych opartą na bazie podatkowej, w celu ułatwienia zweryfikowania każdego budynku mieszkalnego na terenie gminy. Po odpowiedniej weryfikacji uzyskano nieruchomości, które nie złożyły deklaracji samodzielnie. Wysłano wezwania, które zakończyły się złożeniem deklaracji bądź wydaniem decyzji naliczającej opłatę z urzędu. Raz na kwartał są weryfikowane deklaracje pod kątem nowych meldunków i w razie potrzeby wysyłane jest wezwanie.
39.	Kontynuowanie usuwania zawierających z terenu Gminy Węgierska Górka.	Gmina Węgierska Górka	2019	↔	28 700,63	WFOŚiGW w Katowicach	Utylizacja odpadów zawierających azbest w postaci płyt płaskich i falistych w ilości 57,771 Mg. Odpady we wszystkich latach zostały zutylizowane na specjalistycznym składowisku

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							odpadów w miejscowości Dobrów 8, 28-142 Tuczepy.
			2020	↔	65 486,88	WFOŚiGW w Katowicach	Utylizacja odpadów zawierających azbest w postaci płyt płaskich i falistych w ilości 124 Mg.
			2021	↔	43 480,80	WFOŚiGW w Katowicach	Utylizacja odpadów zawierających azbest w postaci płyt płaskich i falistych w ilości 82,5 Mg.
			2022	↔	40 824,00	WFOŚiGW w Katowicach	Utylizacja odpadów zawierających azbest w postaci płyt płaskich i falistych w ilości 70 Mg z 33 budynków.
			2023	↔	26 422,70	WFOŚiGW w Katowicach	Utylizacja odpadów zawierających azbest w postaci płyt płaskich i falistych w ilości 43,620 Mg.
			2024	↔	42 647,44	WFOŚiGW w Katowicach	Utylizacja odpadów zawierających azbest w postaci płyt płaskich i falistych w ilości 70,800 Mg.
40.	Przygotowanie i prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami poprzez prowadzenie działań edukacyjnych.	Gmina Węgierska Górką	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przygotowywanie materiałów i zamieszczanie informacji w gminnej gazetce na temat ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
ZASOBY PRZYRODNICZE							
Cel: Ochrona obiektów cennych przyrodniczo oraz walorów krajobrazu							
41.	Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych obszarów cennych przyrodniczo.	Gmina Węgierska Górka	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Gmina posiada 4 MPZP dla każdego sołectwa, uchwalone w 2004 i 2005 r. Uwzględniają wyznaczone formy ochrony przyrody (opisane w rozdz. 2.5) i obowiązujące na ich terenie zakazy i nakazy.
42.	Bieżące utrzymanie zieleni na terenach zielonych, przydrożnych pasach zieleni, cmentarzach oraz zabiegi pielęgnacyjne w obrębie pomników przyrody.	Gmina Węgierska Górka	2019	↔	25 332,38	Środki własne	Bieżące utrzymanie zieleni.
			2020		42 783,01		
			2021		133 037,87		
			2022		62 056,23		
			2023		56 702,28		
			2024		97 691,34		
43.	Nasadzenia drzew i krzewów.	Gmina Węgierska Górka	2019-2024	↔	Kwota jak wyżej	Środki własne	Realizacja zadania w ramach powyższego zadania
44.	Zintegrowane projekty rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury dla ochrony gatunków naturalnych.	Gmina Węgierska Górka	2019	↑	1 802 516,27	Środki Unii Europejskiej	Zagospodarowanie brzegów rzeki Soły oraz potoku Żabniczka trasami przyrodniczo-ekologiczno-dydaktycznymi.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
45.	Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody.	Gmina Węgierska Górką,	2019-2025	↑	1 906,50	Środki własne	Wykonanie badań dendrologicznych
		Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	2020-2021	↑	124 230,00	WFOŚiGW w Katowicach	Weryfikacja występowania 12 gatunków jako przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 – wykonanie ekspertyzy dot. ich występowania.
			2021	↑	50 686,74	WFOŚiGW w Katowicach	Oznakowanie rezerwatów przyrody (59 szt.). Wykonanie i montaż tablic dla rezerwatów przyrody, w tym dla rezerwatu przyrody Romanka oraz rezerwatu przyrody Lipowska.
			2021	↑	2 800,00	Środki własne	Opracowanie zmian granic dla obszarów Natura 2000: Beskid Śląski, Beskid Mały, Ostoja Środkowojurajska, Ostoja Złotopotocka, Ostoja Kroczycka. Sporządzenie dokumentacji dla aktualizacji danych dla obszarów Natura 2000 w części graficznej, w postaci współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.
			2022	↑	17 082,24	WFOŚiGW w Katowicach	Wykonanie i montaż 10 szt. tablic dla rezerwatów przyrody, w tym dla rezerwatu przyrody Romanka oraz rezerwatu przyrody Lipowska.
			2022-2023	↑	46 000,00	WFOŚiGW w Katowicach	Monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006 – wykonanie ekspertyzy dot. zwierząt będących przedmiotami ochrony.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2022-2023	↑	107 900,00	WFOŚiGW w Katowicach	Monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Beskid Żywiecki PLH240006 – wykonanie ekspertyzy dot. siedlisk przyrodniczych oraz roślin będących przedmiotami ochrony.
			2022-2024	↑	119 500, 00	WFOŚiGW w Katowicach	Monitoring ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Beskid Żywiecki PLB24002 – wykonanie ekspertyzy.
46.	Bieżące i zrównoważone utrzymanie obszarów leśnych na terenie gminy	Nadleśnictwo Węgierska Górka	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane jest w ramach ustawowych obowiązków nadleśnictwa, zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2025 r., poz. 567 ze zm.). Obejmuje ono prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ukierunkowanej na zachowanie i ochronę lasów, kształtowanie ich korzystnego wpływu na klimat, wodę, glebę i warunki życia człowieka, ochronę różnorodności biologicznej oraz zasobów genetycznych, a także ochronę gleb i wód oraz racjonalną produkcję drewna i pozostałych surowców leśnych.
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI							
Cel: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków							
47.	Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	2019-2024	↔	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Na terenie gminy Węgierska Górka nie występują ZDR i ZZR.

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Ocena realizacji zadania	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR).	w Katowicach, Państwowa Straż Pożarna					
EDUKACJA EKOLOGICZNA							
Cel: Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców							
48.	Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących ekologicznej	Gmina Węgierska Górką	2019	↑	36 714,00, w tym WFOŚiGW 29 371,20	Środki własne, WFOŚiGW	Zielona pracownia EKOkreacywni. Urządzono i wyposażono ekopracownię w Szkole Podstawowej w Żabnicy.
			2020	↑	24 465,00	WFOŚiGW	Zielona Pracownia w SP nr 2 w Ciężynie - Ekolaboratorium młodego badacza.
			2023	↑	146 500, 00, w tym WFOŚiGW 117 200,00	Środki własne, WFOŚiGW	Zielona Pracownia w Szkole Podstawowej w Ciężynie – Laboratorium Zdrowia. Ekopracownia pod chmurką – klasa w sadzie w Szkole Podstawowej w Węgierskiej Górcie.
			2024	↑	66 359,76, w tym szkoła 18 359,76, WFOŚiGW 48 000,00	Środki własne, WFOŚiGW	Zielona pracownia w SP nr 1 im. Konstytucji 3 Maja w Ciężynie – EKOzakręceni.
			2024	→	74 483,45, w tym szkoła 13 483,45, WFOŚiGW 61 000,00	Środki własne, WFOŚiGW	Ekopracownia pod chmurką w SP im. Partyzantów Polskich w Żabnicy – Klasa w górach.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Węgierska Górka na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 wyznaczył 48 zadań w 10 obszarach interwencji. W latach 2019-2024 podjęto się realizacji wszystkich 48 zadań.

Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Część zadań posiada charakter ciągły i jest realizowana na bieżąco.

Stopień realizacji zadań dla gminy Węgierska Górka wyniósł 100%.

Poniżej przedstawiono ilość wyznaczonych i zrealizowanych zadań w poszczególnych obszarach.

Tabela 7. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska w latach 2019-2024

L.p.	Obszar interwencji	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych/realizowanych
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	15	15
2.	Zagrożenia hałasem	5	5
3.	Pola elektromagnetyczne	4	4
4.	Gospodarowanie wodami	4	4
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	2	2
6.	Gleby	4	4
7.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	6	6
8.	Zasoby przyrodnicze	6	6
9.	Zagrożenia poważnymi awariami	1	1
10.	Edukacja ekologiczna	1	1
Suma		48	48

źródło: opracowanie własne

5. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie gminy Węgierska Górka zestawiono wartości wskaźników monitoringu w latach 2019-2024.

Tabela 8. Wskaźniki monitoringu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
Ochrona i utrzymanie obowiązujących standardów powietrza na terenie gminy									
1.	Ilość przeprowadzonych termomodernizacji w budynkach użyteczności publicznej	szt.	0	1	1	0	0	0	
2.	Ilość przeprowadzonych termomodernizacji w budynkach mieszkalnych w ramach Programu „Czyste Powietrze”	szt.	0	0	7	14	49	68	
3.	Ilość wymienionych źródeł spalania pali o niskiej mocy w ramach Programu „Czyste Powietrze”	szt.	3	25	48	108	167	95	
4.	Ilość przeprowadzonych kampanii edukacyjnych	szt.	brak danych	12				12	
5.	Ilość zamontowanych instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej	szt.	0	0	0	0	1	2	
6.	Ilość zamontowanych układów solarnych na budynkach użyteczności publicznej	szt.	0	0	0	0	0	0	
7.	Ilość zamontowanych lamp solarnych	szt.	0	8	0	16	0	0	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
8.	Ilość zamontowanych lamp hybrydowych	szt.	0	0	0	0	0	7	
9.	Ilość zamontowanych lamp LED	szt.	26	0	22	0	0	338	
10.	Długość zmodernizowanych dróg gminnych	km	km	0,547	2,16	0,670	2,619	2,101	
11.	Długość wybudowanych dróg gminnych	km	116,33	116,33	116,33	116,33	116,33	116,33	
12.	Długość zmodernizowanych dróg krajowych	km	0	0	0	0	0	0	
13.	Długość wybudowanych dróg krajowych	km	8,53						
14.	Długość dróg rowerowych	km	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	
15.	Ilość przeprowadzonych kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	szt.	brak danych	20				61	
16.	Ilość zainstalowanych układów solarnych na budynkach mieszkalnych	szt.	0	0	0	0	41	0	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
17.	Ilość zamontowanych instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych	szt.	0	0	4	14	278	16	
Zagrożenia hałasem									
18.	Poziom hałasu komunikacyjnego wg zarządców dróg	dB	brak pomiarów			podane w rozdz. 5.2., występują przekroczenia	brak pomiarów		
Promieniowanie elektromagnetyczne									
19.	Poziom PEM	szt.	brak pomiarów		<0,7	brak pomiarów			
Gospodarowanie wodami									
20.	Stan wód powierzchniowych wg. PMŚ)	zły/dobry	zły	zły	zły	zły	zły	zły	
21.	Stan wód podziemnych (wg. PMŚ)	zły/dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	dobry	
Gospodarka wodno-ściekowa									
22.	Poziom skanalizowania obszaru gminy	%	87,0	87,1	87,3	87,4	87,5	87,6	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
23.	Poziom zwodociągowania obszaru gmin	%	60,5	60,7	60,8	61,2	61,4	61,8	
Gleby									
24.	Ilość osuwisk	szt.	162	162	162	162	162	162	
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów									
25.	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia innych niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe (obowiązywał do 2020 r.)	%	85 Wymagane ≥60	99 Wymagane ≥70	-	-	-	-	
26.	Poziom ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji (wymagany był do 2021 r.)	%	19 Wymagane ≤40	14 Wymagane ≤35	41,80 Wymagane ≤35	49,06	30,87	20,48	
27.	Poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (obowiązują od 2021 r.)	%	-	-	17,17 Wymagane ≥20	15,87 Wymagane ≥25	19,83 Wymagane ≥35	48,65 Wymagane ≥45	
Zasoby przyrodnicze									
28.	Liczba powierzchniowych form ochrony przyrody	szt.	7	7	7	7	7	7	

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
29.	Liczba pomników przyrody	szt.	8	6	6	6	6	6	
30.	Powierzchnia zieleni urządzonej	ha	6,36	6,36	6,36	4,55	4,55	brak danych	
31.	Powierzchnia lasów	ha	3 942,33	3 952,28	3 957,81	3 956,99	3 958,84	3 962,76	
Zagrożenia poważnymi awariami									
32.	Liczba odnotowanych poważnych awarii	szt.	0	0	0	0	0	0	
Edukacja ekologiczna									
33.	Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych	szt.	brak danych	12				12	

źródło: GUS, Urząd Gminy Węgierska Górką, GDDKiA, Powiatowy Zarząd Dróg w Żywcu, GIOŚ, PIG-PIB

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika,

kolor czerwony – pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika,

Stan wskaźników monitoringu na terenie gminy Węgierska Górką na przestrzeni analizowanego okresu poprawił się lub nie uległ zmianie przy zachowaniu pozytywnej wartości w 29 przypadkach, natomiast w 4 wykazał negatywną wartość.

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r., poz. 647), oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1576) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto niebędące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Województwo śląskie zostało podzielone na 5 stref: aglomeracja górnośląska, aglomeracja rybnicko-jastrzębska, miasto Bielsko-Biała, miasto Częstochowa oraz strefa śląska w skład której wchodzi gmina Węgierska Górka.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. z 2024 r., poz. 870).

Pomiary dotyczą zakresu stężeń dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀, a także ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu (B(a)P) zawartych w pyłe PM₁₀. W celu ochrony roślin prowadzi się monitoring metodą automatyczną stężeń dwutlenku siarki (SO₂), tlenku azotu (NO) i ozonu (O₃). Na terenie gminy Węgierska Górka nie znajdują się stacje pomiarowe, najbliższa znajduje się w Żywcu.

Ocenę jakości powietrza i obserwację zmian dokonano w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w strefach, które sklasyfikowano na podstawie poziomów substancji w powietrzu oraz poziomów dopuszczalnych z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomów docelowych oraz poziomów celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2021 r., poz. 845).

Tabela 9. Wynikowe klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2019-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Wskaźnik	2019	2020	2021	2022	2023	2024
dwutlenek siarki (SO ₂)	A	A	A	A	A	A
dwutlenek azotu (NO ₂)	A	A	A	A	A	A
tlenek węgla (CO)	A	A	A	A	A	A
benzen (C ₆ H ₆)	A	A	A	A	A	A

Wskaźnik	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ozon (O ₃) – poziom docelowy	C	A	A	A	A	A
ozon (O ₃) – cel długoterminowy	D2	D2	D2	D2	D2	D2
pył PM10	C	C	C	C	A	C
pył PM2,5 – II faza obowiązująca od 2020 r.	C1	C1	C1	C1	A1	A1
pył PM2,5 – I faza obowiązująca do 2019 r.	C	C	C	A	A	A
benzo(a)piren	C	C	C	C	C	C
ołów (Pb)	A	A	A	A	A	A
arsen (As)	A	A	A	A	A	A
kadm (Cd)	A	A	A	A	A	A
nikiel (Ni)	A	A	A	A	A	A

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raporty wojewódzkie za lata 2019-2024

W poniższej tabeli zestawiono stężenia dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Węgierska Górka zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 i 2024 (we wcześniejszych latach nie były opracowywane) wykonanego przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy.

Tabela 10. Stężenia dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Węgierska Górka

Wskaźnik	Wynik	
	2023 r.	2024 r.
PM10 średnia roczna [µg/m³] (poziom dopuszczalny 40 µg/m³)		
min.	13,6	16,5
max.	26,5	32,5
średnia	19,2	21,7
PM10 36 maksimum [µg/m³] (poziom dopuszczalny 50 µg/m³)		
min.	23	29,7
max.	47,6	55,3
średnia	32,3	37,9
PM2,5 średnia roczna [µg/m³] (poziom dopuszczalny 20 µg/m³)		
min.	10,0	10,0
max.	19,9	20,4
średnia	14,2	13,6
B(a)P średnia roczna [ng/m³] (poziom docelowy po zaokrągleniu 1,5 ng/m³)		
min.	0,59	0,60
max.	4,16	6,91
średnia	1,88	1,77

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2023, 2024

Największym problemem w województwie śląskim w zakresie jakości powietrza są występujące w okresie sezonu grzewczego wysokie stężenia pyłu zawieszonego i przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Główną przyczyną występowania przekroczeń wartości dobowej oraz poziomu informowania i alarmowego dla pyłu zawieszonego PM10 i zawartego w pyłe benzo(a)pirenu w województwie śląskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych (komunalno-bytowa) tzw. „niska emisja”. Problem ten dotyczy więc przede wszystkim sezonu grzewczego, trwającego od stycznia do marca i od października do grudnia. Również gmina Węgierska Górką była zaliczana do obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 oraz przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

Program „Czyste Powietrze”

Celem programu priorytetowego „Czyste Powietrze”, który ruszył we wrześniu 2018 r., jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Narzędziem w osiągnięciu celu jest dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez beneficjentów uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania oraz beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania. Wnioski są składane indywidualnie przez właścicieli budynków mieszkalnych do Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Realizację Programu na terenie gminy Węgierska Górką przedstawiono w tabeli.

Tabela 11. Realizacja Programu „Czyste Powietrze na terenie gminy Węgierska Górka

Wskaźnik	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba wymienionych źródeł ciepła, w tym na:	3	25	48	108	167	95
kotły węglowe kl. 5 lub ekoprojekt	0	13	16	51	17	0
kotły na biomasę kl. 5 lub ekoprojekt	2	8	18	33	55	55
kotły gazowe kondensacyjne	0	1	1	2	2	0
podłączenie do sieci ciepłowniczej	0	0	2	0	2	1
systemy ogrzewania elektrycznego	0	1	1	1	7	2
kotły olejowe	0	0	0	0	0	0
pompy ciepła	1	2	10	21	84	37
Liczba zamontowanych mikroinstalacji fotowoltaicznych	0	0	4	14	39	16
Liczba budynków, w których przeprowadzono termomodernizację (docieplenie przegród, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej)	0	0	7	14	49	68
Wyłaconą kwota dla powyższych zadań [zł]	24 340,00	267 021,90	589 034,77	1 175 187,27	3 548 094,08	4 446 495,22

źródło: WFOŚiGW w Katowicach

5.2. Zagrożenia hałasem

Monitoring GIOŚ

Celem podsystemu monitoringu klimatu akustycznego jest gromadzenie, przetwarzanie i rozpowszechnianie informacji o stanie akustycznym środowiska. Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Działania te prowadzone są zarówno dla terenów objętych obowiązkiem sporządzania map strategicznych, jak i terenów pozostałych, na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu lub innych metod oceny poziomu hałasu. W ostatnich latach na terenie gminy Węgierska Górka nie prowadzono monitoringu hałasu w ramach PMŚ⁴.

Monitoring GDDKiA

GDDKiA realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r., poz. 647) opracowała w 2022 r. w ramach IV rundy mapowania strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Mapa nie objęła dróg na terenie gminy Węgierska Górka, ale obejmowała odcinek drogi ekspresowej S1 węzeł Żywiec Browar – węzeł Węgierska Górka na długości 4,270 km. Tereny zagrożone hałasem występują m.in. wzdłuż sąsiadującej z omawianą gminą miejscowości Przybędza⁵.

Monitoring PZD

Powiatowy Zarząd Dróg w Żywcu realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r., poz. 647) opracował w 2022 r. strategiczną mapę hałasu dla dróg głównych w sieci dróg powiatowych na terenie powiatu żywieckiego.

Analizie poddano 13 odcinków 5 dróg powiatowych o łącznej długości 29,324 km, w tym przebiegające przez gminę Węgierska Górka. Obserwacją objęto pas terenu o szerokości 2 x 500 m, położony po obu stronach analizowanych odcinków drogi⁶.

Tabela 12. Zestawienie odcinków dróg powiatowych objętych strategiczną mapą hałasu

L.p.	Numer drogi	Nazwa	Opis odcinka	Długość [km]
1.	1435S	Cięcina - Węgierska Górka - Milówka	odcinek od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1483 S Żywiec - Przybędza w m. Przybędza do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1433 S Cięcina Dolna - Cięcina Górna w m. Cięcina	1,666
2.			odcinek od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1433 S w m. Cięcina do skrzyżowania z ul. Zieloną w m. Węgierska Górka	2,151
3.			odcinek od skrzyżowania z ul. Zieloną do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1434 S Węgierska Górka - Żabnica w m. Węgierska Górka (rondo)	0,414
4.			odcinek od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1434 S w m. Węgierska Górka do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1439 S Kamesznica -	5,564

⁴ Dane z RWMS GIOŚ w Łodzi.

⁵ Strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie śląskim (streszczenie w języku niespecjalistycznym), GDDKiA, Wrocław 2022.

⁶ Strategiczna mapa hałasu dla dróg głównych w sieci dróg powiatowych na terenie powiatu żywieckiego, Wrocław 2022.

L.p.	Numer drogi	Nazwa	Opis odcinka	Długość [km]
			Milówka - Rajcza - Ujsoły - gr. państwa w m. Milówka (rondo)	

źródło: Strategiczna mapa hałasu dla dróg głównych w sieci dróg powiatowych na terenie powiatu żywieckiego

Tabela 13. Wyniki pomiarów hałasu od drogi powiatowej

L.p.	Odcinek drogi	Zmierzony poziom dla pory dnia L_{AeqD} [dB]*	Zmierzony poziom dla pory nocy L_{AeqN} [dB]*
1.	odcinek od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1483 S Żywiec - Przybędza w m. Przybędza do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1433 S Cięcina Dolna - Cięcina Górna w m. Cięcina	67,0	60,1
2.	odcinek od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1433 S w m. Cięcina do skrzyżowania z ul. Zieloną w m. Węgierska Górką	64,4	56,7
3.	odcinek od skrzyżowania z ul. Zieloną do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1434 S Węgierska Górką - Żabnica w m. Węgierska Górką (rondo)	69,3	66,2
4.	odcinek od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1434 S w m. Węgierska Górką do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1439 S Kamesznica - Milówka - Rajcza - Ujsoły - gr. państwa w m. Milówka (rondo).	71,3	67,5

źródło: Strategiczna mapa hałasu dla dróg głównych w sieci dróg powiatowych na terenie powiatu żywieckiego

* L_{AeqD} – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 22.00),

L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

Na badanych odcinkach występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wynoszące 61 i 65 dB dla pory dnia i 56 dB dla pory nocy.

Tabela 14. Tereny zagrożone hałasem na obszarze gminy Węgierska Górką

Nr drogi	Przekroczenia L_{DWN}	Przekroczenia L_N
1435S	Cięcina Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 1 budynku chronionego.	Cięcina Brak przekroczeń.
	Cisiec Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 156 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 11 budynków chronionych.	Cisiec Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 179 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 54 budynków chronionych.
	Węgierska Górką Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 18 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 7 budynków chronionych.	Węgierska Górką Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 19 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5 dB do 10 dB sięgają 10 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB sięgają 2 budynków chronionych.

źródło: Strategiczna mapa hałasu dla dróg głównych w sieci dróg powiatowych na terenie powiatu żywieckiego

Monitoring hałasu przemysłowego WIOŚ

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach działalności kontrolnej w raportowanym okresie przeprowadził 4 kontrole w zakładach przemysłowych, zestawione w poniższej tabeli.

Tabela 15. Wyniki kontroli hałasu przemysłowego na terenie gminy Węgierska Górka

Nazwa przedsiębiorstwa	Adres kontrolowanej działalności	Ilość stwierdzonych naruszeń	Rodzaj naruszenia	Ilość wydanych decyzji administracyjnych	Rodzaj wydanych decyzji administracyjnych
2021 r.					
PRODREWEX-PL Sp. z o.o.	ul. Ks. Karola Śmiecha 61, 34 350 Węgierska Górka	Brak naruszeń	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
WGB Firma Usługowo - Handlowa Wojciech Gawęł	ul. Obrońców Węgierskiej Górki 9, 34-350 Węgierska Górka	1	Przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu	Brak decyzji	Nie dotyczy
2022 r.					
WGB Firma Usługowo - Handlowa Wojciech Gawęł	ul. Obrońców Węgierskiej Górki 9, 34-350 Węgierska Górka	1	Przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu	1	Administracyjna kara pieniężna
2024 r.					
Brukarstwo Jarco Przemysław Jarco	ul. Morowa 2, 34-359 Cisiec	Brak naruszeń	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

źródło: WIOŚ w Katowicach

5.3. Pola elektromagnetyczne

Od 2021 r. monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020 r., poz. 2311).

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców – 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców – 2 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców – 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe,
- powyżej 200 000 mieszkańców – 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców – w każdym mieście.

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej, dla czteroletniego cyklu pomiarowego. Wartości dopuszczalne od 2020 r. wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Przed 2021 r. na terenie gminy Węgierska Górką nie prowadzono monitoringu. Wyniki pomiaru w ramach obowiązującego Rozporządzenia na terenie gminy Węgierska Górką zaprezentowano w tabeli.

Tabela 16. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie gminy Węgierska Górką

Lokalizacja punktu pomiarowego	Data pomiaru	Wynik pomiaru [V/m]
Cisiec, ul. Szkolna	02.09.2021	<0,7

źródło: Wyniki okresowych pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w 2021 roku

Pomiary natężenia wykazały, że zmierzone wartości dla częstotliwości objętych badaniami w ramach monitoringu PEM były znacznie poniżej wartości dopuszczalnych.

Ponadto, zgodnie z danymi zawartymi w Rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na podstawie pomiarów innych niż monitoringowe, w granicach gminy Węgierska Górką, nie wykazano występowania takich terenów⁷.

5.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Charakterystykę systemu wodno-ściekowego w raportowanym okresie przedstawiono w tabeli.

⁷ Dane od RWMS GIOŚ w Katowicach.

Tabela 17. Charakterystyka sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Węgierska Górka

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość					
			2019	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	66,0	66,2	66,3	66,4	66,4	70,4
2.	Przyłącza sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 324	2 341	2 346	2 391	2 406	2 450
3.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	9 130	8 928	8 872	8 897	8 854	8 822
4.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	60,5	60,7	60,8	61,2	61,4	61,8
5.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	173,9	180,5	177,9	180,0	180,8	194,0
6.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	11,5	12,3	12,1	12,4	12,5	13,5
7.	Zużycie wody na cele przemysłu	dam ³	59	58	60	57	51	53
8.	Udział przemysłu z zużyciu wody	%	21,6	21,2	20,5	18,7	17,1	17,2
9.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	115,2	115,3	115,3	115,4	115,4	116,2
10.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 590	3 610	3 654	3 704	3 744	3 768
11.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	348,1	375,9	399,9	405,5	377,7	359,8
12.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	13 125	18 807	12 738	12 704	12 630	12 508
13.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	87,0	87,1	87,3	87,4	87,5	87,6
14.	Ścieki przemysłowe odprowadzone do sieci kanalizacyjnej	dam ³	3	5	5	7	6	7
15.	Ilość zbiorników bezodpływowych	szt.	167	167	167	167	173	266
16.	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	6	6	6	6	6	17

źródło: GUS

Kontrole zbiorników bezodpływowych

Tekst ujednoczony z 28 października 2022 r. Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. (Dz.U. z 2025 r., poz. 733) zobowiązał (zgodnie z art. 6, ust 5a i 5aa) wójta, burmistrza lub prezydenta miasta do prowadzenia kontroli posiadania umów na pozbywanie się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych i dowodów uiszczenia opłat za te usługi co najmniej raz na dwa lata zgodnie z planem kontroli, określającym co najmniej wykaz podmiotów podlegających kontroli w okresie kontrolowanym.

W przypadku gdy wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie będzie wykonywał obowiązku przeprowadzenia kontroli, gmina podlega karze pieniężnej w wysokości od 10 000 zł do 50 000 zł (art. 9z, ust. 7 powyższej Ustawy).

Zgodnie z art. 3 ust. 5 powyższej Ustawy, od 1 stycznia 2023 r. wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza sprawozdanie dotyczące gospodarowania nieczystościami ciekłymi za poprzedni rok kalendarzowy zawierające informacje o liczbie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy; liczbie właścicieli nieruchomości, od których odebrano nieczystości ciekłe, oraz liczbie osób zameldowanych pod adresem nieruchomości, na której znajduje się dany zbiornik bezodpływowy lub dana przydomowa oczyszczalnia ścieków; liczbie zawartych umów na pozbywanie się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych w okresie sprawozdawczym, a także przed okresem sprawozdawczym, jeżeli obejmują działania realizowane w okresie sprawozdawczym; liczbie zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków, których opróżnianie zorganizowała gmina; częstotliwości opróżniania zbiornika bezodpływowego lub osadnika w instalacji przydomowej oczyszczalni ścieków; ilości nieczystości ciekłych odebranych z obszaru gminy w podziale na nieczystości ciekłe bytowe oraz przemysłowe; ilości wody pobranej przez użytkowników niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej; stacjach zlewnych, do których przekazane zostały odebrane z terenu gminy nieczystości ciekłe, w postaci wykazu tych stacji oraz liczbie przeprowadzonych kontroli umów na pozbywanie się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych i dowodów uiszczenia opłat za te usługi oraz wynikach tych kontroli.

Sprawozdanie przekazuje się właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i właściwemu dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie corocznie, nie później niż do końca kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy.

Tabela 18. Wyniki rocznego sprawozdania z kontroli zbiorników bezodpływowych

Wskaźnik	2023 r.	2024 r.
Liczba zbiorników bezodpływowych na terenie gminy	173	266
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	6	17
Liczba nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe	173	266
Liczba nieruchomości wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków	6	17
Liczba nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe z których <u>odebrano</u> nieczystości ciekłe	163	266
Liczba nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe z których <u>nie odebrano</u> nieczystości ciekłe	10	0

Wskaźnik	2023 r.	2024 r.
Liczba nieruchomości wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków z których <u>odebrano</u> nieczystości ciekłe	3	10
Liczba nieruchomości wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków z których <u>nie odebrano</u> nieczystości ciekłe	3	7
Liczba kontroli posiadania umów na wywóz nieczystości ciekłych	52	293
Liczba kontroli dowodów uiszczania opłat za usługi pozbywania się nieczystości ciekłych zebranych na terenie nieruchomości	52	293
Liczba kontroli posiadania umów, z których wynika brak posiadania takich umów	11	1
Liczba kontroli dowodów uiszczania opłat za usługi pozbywania się nieczystości ciekłych, z których wynika brak posiadania takich dowodów	8	1

źródło: Urząd Gminy Węgierska Górką

Brak posiadania umów i dowodów posiadania opłat za usługi wynika m.in brakiem możliwości dojazdu pojazdu asenizacyjnego do posesji. Dodatkowo teren górski i złe warunki pogodowe (zimą) stanowią dodatkowe utrudnienia. Na terenie gminy znajdują się również domki letniskowe które są zamieszkałe okresowo lub niezamieszkałe.

5.5. Gleby

Program „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Realizowany jest od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, szósta tura Monitoringu przypadła na lata 2020-2022 i była realizowana przez Eurofins OBIKŚ Polska Sp. z o.o., na zlecenie GIOŚ. Baza danych gromadzonych od 1995 r. w ramach programu pozwala na określenie stanu jakości gleb, ocenę kierunków jej zmian oraz identyfikację potencjalnych zagrożeń dla funkcji gleb użytkowanych rolniczo.

Na terenie gminy Węgierska Górką, w miejscowości Cięcina, znajduje się punkt pomiarowy nr 413. Kompleks rolniczej przydatności gleb punktu to pszenny górski, typ gleb to mady brunatne, klasa bonitacyjna IIIb. Gatunek gleby wg normy BN-78/9180-11 to piasek gliniasty mocny pylasty, a wg klasyfikacji Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego z 2008 r. (PTG 2008) to glina piaszczysta.

Tabela 19. Wyniki badań gleb w punkcie pomiarowym nr 413 w Cięcinie

Wskaźnik	Jednostka	2010	2015	2020
Uziarnienie				
BN-78/9180-11: 1,0-0,1 mm	udział w %	21	25	54
BN-78/9180-11: 0,1-0,02 mm	udział w %	36	36	29
BN-78/9180-11: < 0.02 mm	udział w %	43	39	17
PTG 2008: 2,0-0,05 mm	udział w %	36	39	67
PTG 2008: 0,05-0,002 mm	udział w %	56	54	29
PTG 2008: < 0.002 mm	udział w %	8	7	4

Wskaźnik	Jednostka	2010	2015	2020
Odczyn i węglany				
Odczyn "pH " w zawiesinie H ₂ O	pH	5,8	4,6	6,4
Odczyn "pH " w zawiesinie KCl	pH	4,3	3,4	4,9
Węglany (CaCO ₃)	%	n.o.	n.o.	0,06
Substancja organiczna gleby				
Próchnica	%	3,03	2,7	6,84
Węgiel organiczny	%	1,76	1,57	3,97
Azot ogólny	%	0,187	0,17	0,23
Stosunek C/N	-	9,4	9,2	17,26
Właściwości sorpcyjne gleby				
Kwasowość hydrolityczna (Hh)	cmol(+)*kg ⁻¹	6,15	6,9	4,7
Kwasowość wymienna (HW)	cmol(+)*kg ⁻¹	1,14	1,84	0,16
Glin wymienny „Al.”	cmol(+)*kg ⁻¹	0,88	1,42	0,01
Wapń wymienny (Ca ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	6,82	5,26	12,6
Magnez wymienny (Mg ²⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,75	0,28	1,05
Sód wymienny (Na ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,05	0,04	<0,10
Potas wymienny (K ⁺)	cmol(+)*kg ⁻¹	0,33	0,93	0,39
Suma kationów wymiennych (S)	cmol(+)*kg ⁻¹	7,95	6,51	14,04
Pojemność sorpcyjna gleby (T)	cmol(+)*kg ⁻¹	14,1	13,41	21,3
Wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi (V)	%	56,38	48,54	65,92
Zawartość pierwiastków przyswajalnych dla roślin				
Fosfor przyswajalny	mg P ₂ O ₅ * 100g ⁻¹	2	2,5	1,9
Potas przyswajalny	mg K ₂ O*100g ⁻¹	12,9	10,8	13,6
Magnez przyswajalny	mg Mg*100g ⁻¹	11	9	9,4
Siarka przyswajalna	mg S-SO ₄ *100g ⁻¹	1,24	0,64	1,4
Azot amonowy	N _{NH4} mg*kg ⁻¹	n.o.	9,12	43,7
Azot azotanowy	N _{NO3} mg*kg ⁻¹	n.o.	3,07	56,1
Całkowita zawartość makroelementów				
Fosfor	%	0,068	0,06	0,075
Wapń	%	0,3	0,15	0,17
Magnez	%	0,3	0,26	0,5
Potas	%	0,13	0,09	0,22
Sód	%	0,007	0,004	0,006
Siarka	%	0,025	0,025	0,016
Glin	%	1,17	0,91	1,53
Żelazo	%	2,17	1,75	2,51

Wskaźnik	Jednostka	2010	2015	2020
Całkowita zawartość pierwiastków śladowych				
Mangan	mg*kg ⁻¹	850	826	1 140
Kadm	mg*kg ⁻¹	0,57	0,58	0,91
Miedź	mg*kg ⁻¹	20,1	18,8	23,7
Chrom	mg*kg ⁻¹	22,9	215,	38,9
Nikiel	mg*kg ⁻¹	29,7	30,2	42
Ołów	mg*kg ⁻¹	28,5	43,4	44
Cynk	mg*kg ⁻¹	101,2	86,3	123
Kobalt	mg*kg ⁻¹	9,58	9,09	12,5
Wanad	mg*kg ⁻¹	25,8	22,0	41,6
Lit	mg*kg ⁻¹	14,9	13,9	22,7
Beryl	mg*kg ⁻¹	0,64	0,57	<2,00
Bar	mg*kg ⁻¹	103,9	88,2	142
Stront	mg*kg ⁻¹	9,9	9,1	17,5
Lantan	mg*kg ⁻¹	9,1	7,7	8,75
Rtęć	mg*kg ⁻¹	n.o.	0,06	<0,100
Arsen	mg*kg ⁻¹	n.o.	5,08	8,04
Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne				
Suma 13 WWA	µg*kg ⁻¹	1 192,6	775,0	742
WWA - naftalen	µg*kg ⁻¹	n.o.	11,6	<25,0
WWA - fenantren	µg*kg ⁻¹	n.o.	56,5	48
WWA - antracen	µg*kg ⁻¹	n.o.	11,5	<25,0
WWA - fluoranten	µg*kg ⁻¹	n.o.	132,0	146
WWA - chryzen	µg*kg ⁻¹	n.o.	73,0	89
WWA - benzo(a)antracen	µg*kg ⁻¹	n.o.	63,9	73
WWA - benzo(a)piren	µg*kg ⁻¹	n.o.	64,1	77
WWA - benzo(a)fluoranten	µg*kg ⁻¹	n.o.	15,0	94
WWA - benzo(ghi)perylene	µg*kg ⁻¹	n.o.	43,6	51
WWA - fluoren	µg*kg ⁻¹	n.o.	5,9	<25,0
WWA - piren	µg*kg ⁻¹	n.o.	106,0	116
WWA - benzo(b)fluoranten	µg*kg ⁻¹	n.o.	106,2	<25,0
WWA - benzo(k)fluoranten	µg*kg ⁻¹	n.o.	37,2	73
WWA - dibenzo(a,h)antracen	µg*kg ⁻¹	n.o.	17,2	<25,0
WWA - indeno(1,2,3-cd)piren	µg*kg ⁻¹	n.o.	57,9	69
Pozostałości pestycydów chloroorganicznych i związków nie chlorowych w glebach				
P. chloroorganiczne – DDT/DDE/DDD	mg*kg ⁻¹	n.o.	0,002	n.o.
P. chloroorganiczne – aldrin	mg*kg ⁻¹	n.o.	0,001	n.o.

Wskaźnik	Jednostka	2010	2015	2020
P. chloroorganiczne – dieldrin	mg*kg ⁻¹	n.o.	<0,001	n.o.
P. chloroorganiczne - endrin	mg*kg ⁻¹	n.o.	<0,001	n.o.
P. chloroorganiczne – alfa-HCH	mg*kg ⁻¹	n.o.	<0,001	n.o.
P. chloroorganiczne – beta-HCH	mg*kg ⁻¹	n.o.	<0,001	n.o.
P. chloroorganiczne- gamma-HCH	mg*kg ⁻¹	n.o.	<0,001	n.o.
P. – związki nie chlorowe – carbaryl	mg*kg ⁻¹	n.o.	<0,001	n.o.
P. – związki nie chlorowe – carbofuran	mg*kg ⁻¹	n.o.	<0,001	n.o.
P. – związki nie chlorowe – maneb	mg*kg ⁻¹	n.o.	n.o.	n.o.
P. – związki nie chlorowe - atrazin	mg*kg ⁻¹	n.o.	<0,001	n.o.
Pozostałe właściwości				
Radioaktywność	Bq*kg ⁻¹	579	605	477
Przewodnictwo elektryczne właściwe	mS*m ⁻¹	4,7	4,39	6,82
Zasolenie	mg KCl*100g ⁻¹	12,41	11,59	18

źródło: GIOŚ

Wyniki badań wskazują na niski odczyn pH. W warunkach zbyt niskiego pH zmniejsza się pobranie składników nawozowych przez rośliny, które w wyniku wymywania przedostają się do wód gruntowych (azot) lub uwsteczniają (fosfor). Gleby charakteryzują się wysoką, znacznie wyższą od średniej krajowej, zawartością próchnicy. Wysoka zawartość próchnicy w glebach jest czynnikiem stabilizującym ich strukturę, zmniejszającym podatność na zagęszczenie oraz degradację w wyniku erozji wodnej i wietrznej. Postępuje zakwaszenie gleb, będące dużo wyższe od średniej krajowej. Gleby posiadają bardzo niską zawartość fosforu, niezbędnego dla rozwoju roślin, oraz wysoką potasu odgrywającego istotną rolę w gospodarce wodnej roślin, i magnezu mającego duże znaczenie fizjologiczne dla roślin. Zauważalny jest wzrost ilości pierwiastków śladowych, które w nadmiernych stężeniach mogą oddziaływać toksycznie. Mimo, że ich zawartość w glebach jest znacznie powyżej średniej krajowej, to nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych zawartości⁸.

5.6. Gospodarka odpadami komunalnymi

Odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych na terenie gminy w latach 2019-2024 prowadziła firma Spółka Beskid Ekosystem w Ciężynie. Ilość odpadów wytworzonych i odebranych na terenie gminy Węgierska Górka (zarówno z miejsc ich powstania, jak i dowiezionych do PSZOK) w latach 2019-2024 przedstawiono w tabeli.

⁸ Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020-2022”, GIOŚ, Katowice 2022.

Tabela 20. Ilość odpadów odebranych na terenie gminy Węgierska Górka w latach 2019-2024

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów (Mg)					
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	24,66	37,50	36,20	29,30	32,65	39,36
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	3,96	71,10	13,82	9,735	8,66	8,06
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	366,18	353,80	445,42	449,812	472,70	520,34
15 01 07	Opakowania ze szkła	322,79	349,82	347,40	349,987	324,703	320,38
16 01 03	Zużyte opony	46,36	42,88	48,72	33,878	36,74	37,88
-	Wymieszany gruz	151,36	165,13	188,49	342,98	149,16	159,58
-	Popiół	1 070,91	889,28	944,12	793,90	742,78	648,16
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	20,54	28,08	26,16	20,36	17,86	23,50
17 03 80	Odpadowa papa	12,28	17,98	13,22	-	-	18,66
20 01 01	Papier i tektura	1,12	-	-	-	-	-
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	1,31	-	-	-	-	-
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,014	-	0,015	-	-	-
20 01 23*	Urządzenia zawierające freon	8,928	7,99	8,745	9,58	7,38	7,815
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	0,94	-	-	-	-	-
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,062	-	0,01	0,025	0,036	0,055
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,114	0,02	-	-	-	-
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	19,798	20,094	14,00	12,939	6,803	9,08
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	276,17	385,70	387,72	405,751	308,17	301,26

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów (Mg)					
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	37,46	34,98	59,82	63,36	50,64	44,04
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 859,45	1 985,01	1 934,26	1 989,23	2 114,00	1 970,58
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	311,92	357,84	412,06	218,25	231,79	44,04
Razem		4 536,326	4 747,204	4 880,18	4 729,087	4 504,072	4 647,78

*Odpady niebezpieczne zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. poz. 1923 w sprawie katalogu odpadów
 źródło: Raport o stanie Gminy Węgierska Górka w roku 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 i 2024

6. Podsumowanie

Celem sporządzenia Raportu z realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Węgierska Górką na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026*, za lata 2019-2024 jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi oraz aktualna ocena stanu środowiska. Analizie poddano 48 zadań, które zostały wyznaczone w ramach 10 obszarów interwencji. W raportowanym okresie: od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2024 r. podjęto się wykonania wszystkich 48 zadań. Realizacja Programu kształtuje się więc na poziomie 100%, co jest doskonałym wynikiem.

Najwięcej zadań – 15 zrealizowano, ponosząc największe nakłady finansowe, w obszarze „Ochrona klimatu i jakości powietrza”. Wykonano modernizację termoenergetyczną budynku Urzędu Gminy przedszkola nr 2 w Ciścu i budynków szkoły podstawowej w Węgierskiej Górcy, Żabnicy oraz Cięcinnie, a także zaczęto przygotowania do termomodernizacji kolejnych obiektów gminnych. Największy zrealizowany przez władze gminy projektem to „Czysta energia – czyste środowisko, odnawialne źródła energii dla gospodarstw indywidualnych z terenu Gminy Węgierska Górką i Gminy Wisła” polegający na montażu odnawialnych źródeł energii w 610 gospodarstwach domowych. Ponadto mieszkańcy w ramach Programu „Czyste powietrze” wymienili 446 źródeł ciepła, zamontowali 73 mikroinstalacje fotowoltaiczne i przeprowadzili 138 termomodernizacji. Gmina we wszystkich latach realizowała liczne inwestycje drogowe polegające na modernizacji, przebudowie i remontach układu drogowego. Modernizowano także oświetlenie uliczne, czego efektem jest 417 zamontowanych lamp solarnych, hybrydowych i LED. Największą inwestycją na terenie gminy była jednak budowa drogi ekspresowej S1 (dawniej S69) Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń, odcinek Przybędza – Milówka (obejście Węgierskiej Górką) od km 27+700 do km 36+230, zakończona w 2025 r., która pozwoli wyprowadzić ruch samochodowy z terenów zabudowanych gminy.

W celu przeciwdziałania zagrożeniu hałasem wprowadzano odpowiednie zapisy w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego. Prowadzony monitoring wskazuje jednak na przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu od głównej drogi powiatowej i w wybranych obiektach przemysłowych.

Działania administracyjne prowadzone w obszarze „Promieniowanie elektromagnetyczne” wykazują się skutecznością, o czym świadczą natężenia pól elektromagnetycznych na bardzo niskich poziomach, poniżej progu mierzalności.

W ramach gospodarowania wodami Gmina prowadziła kontrole i ewidencję przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych, a Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie zrealizował szereg działań na ciekach wodnych, służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu, m.in. remonty zapor przeciwrumowiskowych, zabezpieczeń brzegów, zasypywanie wyrw brzegowych, wycinkę drzew w obrębie koryt cieków.

Budowano sieci wodociągowo-ściekowe i przyłącza, czego efektem jest na koniec 2024 r. dostęp do sieci wodociągowej 61,8% mieszkańców oraz skanalizowanie na poziomie 87,6%.

W obszarze „Gleby” prowadzono m.in. monitoring gleb i rejestr osuwisk. Gmina organizowała system odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i domków letniskowych. Ponadto usunięto 448,691 mg wyrobów zawierających azbest.

W obszarze „Zasoby przyrodnicze” Gmina i Nadleśnictwo prowadzili bieżące utrzymanie zieleni oraz terenów leśnych, a Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach podejmowała liczne działania w obszarach chronionych związanych z ich oznakowaniem i monitoringiem przedmiotów ochrony.

W obszarze „Zagrożenia poważnymi awariami” prowadzony jest rejestr zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych, które to nie występują na terenie gminy. W ramach edukacji ekologicznej prowadzone były głównie kampanie i akcje informacyjne z zakresu ochrony powietrza i gospodarowania odpadami oraz tworzono w placówkach oświatowych ekopracownie.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na zrealizowanie wszystkich zamierzonych działań oraz wynikające z nich pozytywne aspekty, wykonanie *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Węgierska Górka* za lata 2019-2024 ocenia się pozytywnie. W dalszym ciągu konieczne jest jednak inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska, służące jego dalszej ochronie i sukcesywnej poprawie. Szczególnie należy podjąć starania w celu rozwoju selektywnej zbiórki odpadów, w tym uświadamiania mieszkańców w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi w celu właściwej segregacji i ograniczaniu ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, aby osiągnąć w przyszłych latach określone, zwiększające się poziomy recyklingu. Istotna jest także kontynuacja działań w zakresie modernizacji energetycznej budynków i rozbudowy sieci wodno-kanalizacyjnych w celu dalszej poprawy, odpowiednio, jakości powietrza i dostępu mieszkańców do infrastruktury wodno-ściekowej.

Spis tabel

Tabela 1. Procesy demograficzne w gminie Węgierska Górką w latach 2015-2024	6
Tabela 2. Bezrobocie na terenie gminy Węgierska Górką	8
Tabela 3. JCWP znajdujące się na terenie gminy Węgierska Górką.....	8
Tabela 4. Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Węgierska Górką.....	10
Tabela 5. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Węgierska Górką .	17
Tabela 6. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Węgierska Górką, lata 2019-2024	19
Tabela 7. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska w latach 2019-2024	48
Tabela 8. Wskaźniki monitoringu	49
Tabela 9. Wynikowe klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2019-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia	54
Tabela 10. Stężenia dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Węgierska Górką	55
Tabela 11. Realizacja Programu „Czyste Powietrze na terenie gminy Węgierska Górką	57
Tabela 12. Zestawienie odcinków dróg powiatowych objętych strategiczną mapą hałasu	58
Tabela 13. Wyniki pomiarów hałasu od drogi powiatowej	59
Tabela 14. Tereny zagrożone hałasem na obszarze gminy Węgierska Górką.....	59
Tabela 15. Wyniki kontroli hałasu przemysłowego na terenie gminy Węgierska Górką	60
Tabela 16. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie gminy Węgierska Górką	61
Tabela 17. Charakterystyka sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Węgierska Górką	62
Tabela 18. Wyniki rocznego sprawozdania z kontroli zbiorników bezodpływowych	63
Tabela 19. Wyniki badań gleb w punkcie pomiarowym nr 413 w Cięcinie.....	64
Tabela 20. Ilość odpadów odebranych na terenie gminy Węgierska Górką w latach 2019-2024	68

Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Węgierska Górką na tle powiatu żywieckiego	5
Rysunek 2. Podział fizycznogeograficzny gminy Węgierska Górką	6
Rysunek 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.....	7
Rysunek 4. Gmina Węgierska Górką na tle JCWP	9
Rysunek 5. Gmina Węgierska Górką na tle LZWP	10
Rysunek 6. Usytuowanie parków krajobrazowych na terenie gminy Węgierska Górką.....	12
Rysunek 7. Usytuowanie obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody i pomników przyrody na terenie gminy Węgierska Górką.....	16